

0000
KURIKKA
LUKIO

OPINTO-OPAS
OPINTOJAKSOKUVAUKSET

Sisällysluettelo

Suomen kieli ja kirjallisuus	4
Suomi toisena kielenä	7
Ruotsi, toinen kotimainen kieli, B1-oppimäärä	9
Englanti, vieras kieli, A-oppimäärä	12
Saksa, vieras kieli, B2- / B3-oppimäärä	15
Espanja, Ranska, Venäjä vieras kieli, B3-oppimäärä	17
Pitkä matematiikka	20
Lyhyt matematiikka	24
Biologia	28
Maantiede	30
Fysiikka	32
Kemia	35
Uskonto	38
Elämäkatsomustiede	42
Filosofia	44
Psykologia	46
Historia	49
Yhteiskuntaoppi	53
Terveystieto	56
Liikunta	58
Musiikki	62
Kuvataide	67
Opinto-ohjaus	71
Temaattiset opinnot	74
Lukiodiplomit	74
Tietotekniikka	75
Yrittäjyysopinnot	76
Sedun opinnot	77
Korkeakouluopinnot lukioaikana	77

Säilytä tämä opas!

Suomen kieli ja kirjallisuus

Valtakunnalliset pakolliset opinnot

ÄI01 Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen (2 op)

Opintojaksolla tarkastellaan erilaisia tekstejä ja niiden rakenteita sekä käydään läpi kirjoittamisprosessin vaiheita. Harjoitellaan tekstin- ja kielenhuoltoa.

ÄI02 Kieli- ja tekstitietoisuus (1 op)

Opintojaksolla tarkastellaan kieltä eri näkökulmista sekä syvennetään ymmärrystä kielestä ja teksteistä. Toteutetaan yhdessä ÄI03 moduulin kanssa

ÄI03 Vuorovaikutus 1 (1 op)

Opintojaksolla syvennetään ryhmäviestintätaitoja ja analysoidaan erilaisia vuorovaikutustilanteita. Toteutetaan yhdessä ÄI02 moduulin kanssa. (Kurikan LOPS ÄI02)

**ÄI04
Kirjallisuus 1 (2 op)**
Opintojaksolla tutustutaan kauno- ja tietokirjallisuuden lajeihin, analysoidaan ja tulkitaan

kirjallisuutta sekä tarkastellaan kertomuksellisuutta erilaisissa teksteissä. (Kurikan LOPS ÄI03)

ÄI05 Tekstien tulkinta 1 (2 op)

Opintojaksolla syvennetään kriittistä lukutaitoa sekä tarkastellaan mediaa ja mediatekstejä eri näkökulmista. Perehdytään vaikuttamisen ja argumentoinnin keinoihin. (Kurikan LOPS ÄI04)

**ÄI06
Kirjoittaminen 1 (1 op)**
Opintojaksolla syvennetään kirjoittamisen taitoja ja kykyä käyttää muita tekstejä oman kirjoittamisen pohjana. Opiskelijan tekstin omaäänisyyttä tuetaan sanataideharjoituksilla. Toteutetaan yhdessä ÄI07 kanssa. (Kurikan LOPS ÄI05)

**ÄI07
Vuorovaikutus 2 (1 op)**
Opintojaksolla kehitetään esiintymistaitoja, käsitellään esiintymisjännitystä sekä analysoidaan ja tuotetaan erilaisia puhuttuja tekstejä. Toteutetaan yhdessä ÄI06 kanssa. (Kurikan LOPS ÄI05)

**ÄI08
Kirjallisuus 2 (2 op)**
Opintojaksolla opiskelija lisää Suomen ja maailman kirjallisuuden tuntemustaan sekä tarkastelee eri kontekstien merkitystä kirjallisuuden tulkinnassa. (Kurikan LOPS ÄI06)

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

**ÄI09
Vuorovaikutus 3 (2 op)**
Opintojaksolla harjoitellaan erityisesti jatko-opinnoissa ja työelämässä tarvittavia vuorovaikutustaitoja. Kehitetään valmiuksia ymmärtää ja ratkoa vuorovaikutustilanteiden ongelmia sekä harjoitellaan eettistä ja rakentavaa vuorovaikutusta. Tarkastellaan vuorovaikutuksen kulttuurisia piirteitä ja kontekstisidonnaisuutta. Analysoidaan vuorovaikutusta erilaisista näkökulmista. Opiskelija voi halutessaan osallistua toisen asteen puheviestintätaitojen päättökokeeseen eli PUHVI-kokeeseen. (Kurikan LOPS ÄI07)

ÄI010 Kirjoittaminen 2 (2 op)

YO-kokeeseen valmistava
Opintojakson aikana opiskelija kehittää taitoaan tuottaa laaja, asiatyylinen teksti aineistoja hyödyntäen. Opiskelija käy läpi kirjoittamisprosessin vaiheita ja

harjoittelee tekstin muokkaamista. (Kurikan LOPS ÄI08)

ÄI011 Tekstien tulkinta 2 (2 op)

YO-kokeeseen valmistava
Opintojakson aikana opiskelija harjoittelee monimuotoisten tekstien analyysia, tulkitsemista ja arviointia sekä syventää kriittistä ja kulttuurista lukutaitoaan. Opiskelija tarkastelee tekstin tavoitteiden ja kontekstin merkitystä tekstien tulkinnassa. Opiskelija harjoittelee perustellun tulkinnan esittämistä ja tarkoituksenmukaisten käsitteiden käyttöä. (Kurikan LOPS ÄI09)

Muut valinnaiset opinnot

**ÄI012
Startti (1 op)**
Opintojakson aikana rakennetaan pohjaa suomen kielen ja kirjallisuuden opiskelulle. Tunneilla käydään läpi kielenhuollon keskeisiä asioita ja harjoitellaan aineistoon viittaamista, joten sen suorittamisesta on hyötyä myös muiden aineiden opiskelussa. Opintojakso suoritetaan lukio-opintojen alussa. Arviointi: suoritusmerkintä (S). (Kurikan LOPS ÄI010)

ÄI013

Tekstin viimeistely (1 op)

YO-kokeeseen valmistava

Opintojaksolla abi harjoittelee omien tekstiensä viimeistelyä ennen ylioppilaskoetta.

Opintojakson aikana käydään läpi keskeiset kirjakieltämme ohjaavat normit, tarkastellaan ja hiotaan tyyliä sekä tehdään runsaasti harjoituksia. Tavoite on, että opiskelija vahvistaa asiakirjoittamisen taitojaan, oppii analysoimaan ja hiomaan kirjallista ilmaisuun ja käyttämään yleiskieltä vivahteikkaasti ja kontekstiin sopivasti. Opintojakso suoritetaan lukio-opintojen loppupuolella. Arviointi: suoritusmerkintä (S). (Kurikan LOPS ÄI011)

ÄI014

Luova kirjoittaminen (2 op)

Luovan kirjoittamisen opintojaksolla pyritään kehittämään sanoilla luomisen taitoa, koskettamaan ja vaikuttamaan. Opintojaksolla tehdään monipuolisia luovan kirjoittamisen harjoituksia, kirjoitetaan paljon ja työskennellään yhdessä muiden kanssa. ÄI014 ja ÄI015 toteutetaan vuorovuosina. Arviointi: suoritusmerkintä (S). (Kurikan LOPS ÄI012)

ÄI015

Ilmaisutaito (2 op)

Ilmaisutaidon opintojaksolla etsitään omia ilmaisun keinoja ja rohkaistutaan käyttämään niitä sekä harjoitellaan ryhmässä

toimimista. Opintojakson aikana tehdään erilaisia draamaharjoituksia. Lisäksi voidaan suunnitella ja toteuttaa ryhmän kiinnostuksen mukaisesti erilaisia draamaprosesseja. ÄI014 ja ÄI015 toteutetaan vuorovuosina. Arviointi: suoritusmerkintä (S). (Kurikan LOPS ÄI013)

ÄILD16

Kirjallisuusdiplomi (2 op)

Kirjallisuusdiplomi on laadittu yhteistyössä Jalasjärven, Kurikan ja Jurvan lukioiden kanssa. Kirjallisuusdiplomi avaa ovet suomalaiseen ja ulkomaiseen kirjallisuuteen. Diplomin suorittaja lukee opettajan laatimalta listalta valitsemansa 16 teosta (suositus kahdeksan kotimaista ja kahdeksan ulkomaista). Lukemisen jälkeen kirja tentitään suullisesti. Diplomin voi suorittaa itsenäisesti opiskellen oman aikataulun mukaisesti lukio-opintojen aikana. Arviointi: suoritusmerkintä (S). (Kurikan LOPS ÄILD14)

Suomi toisena kielenä

Valtakunnalliset pakolliset opinnot

S21

Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen (2 op)

Opintojaksolla tarkastellaan erilaisia tekstejä ja niiden rakenteita sekä tutustutaan tekstilajeihin. Harjoitellaan kirjoittamista ja kielenhuoltoa. Opintojakson aikana luetaan kaunokirjallinen teos tai tietokirja.

S22

Kieli- ja tekstitietoisuus (1 op)

Opintojaksolla opiskelija kehittää kielitietoisuuttaan. Tutustutaan suomen kielen ominaispiirteisiin ja eri kielimuotoihin.

S23

Vuorovaikutus 1 (1 op)

Opintojaksolla opiskelija kehittää viestintätaitojaan ja harjoittelee vuorovaikutuksen tarkastelua.

S24

Kirjallisuus 1 (2 op)

Opintojaksolla tutustutaan kirjallisuuden keskeisiin lajeihin ja niiden ominaispiirteisiin. Harjoitellaan tekstien tulkintaa.

Opintojakson aikana luetaan kaunokirjallinen teos tai tietokirja.

S25

Tekstien tulkinta 1 (2 op)

Opintojaksolla tarkastellaan vaikuttamisen tapoja ja harjoitellaan perustelemista. Harjoitellaan tiedonhakuja ja lähdekritiikkiä. Opintojakson aikana luetaan yhteiskunnallisesti merkittävä tai ajankohtainen kokonaisteos.

S26

Kirjoittaminen 1 (1 op)

Opintojaksolla syvennetään kirjoittamisen taitoja ja harjoitellaan asiatekstien kirjoittamista.

S27

Vuorovaikutus 2 (1 op)

Opintojaksolla kehitetään esiintymistaitoja ja harjoitellaan kuullun ymmärtämistä.

S28

Kirjallisuus 2 (2 op)

Opintojaksolla opiskelija lisää Suomen ja maailman kirjallisuuden tuntemustaan sekä tarkastelee kirjallisuutta eri konteksteissaan. Opintojakson aikana luetaan merkittävä tai ajankohtainen kaunokirjallinen teos.

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

S29

Vuorovaikutus 3 (2 op)

Opintojaksolla opiskelija harjoittelee vuorovaikutustaitoja sekä monipuolistaa kuuntelun ja esiintymisen taitojaan. Kehitetään valmiuksia ymmärtää ja ratkoa vuorovaikutustilanteiden ongelmia sekä harjoitellaan eettistä ja rakentavaa vuorovaikutusta. Tarkastellaan vuorovaikutuksen kulttuurisia piirteitä ja kontekstisidonnaisuutta. Opiskelija voi halutessaan osallistua toisen asteen puheviestintätaitojen päättökokeeseen eli PUHVI-kokeeseen.

S210

Kirjoittaminen 2 (2 op)

Opintojaksolla kirjoitetaan laajoja tekstejä aineistoja hyödyntäen. Harjoitellaan kielen- ja tekstinhuoltoa. Opintojakson aikana luetaan ajankohtainen kaunokirjallinen teos tai tietokirja.

S211

Tekstien tulkinta 2 (2 op)

Opintojaksolla opiskelija harjoittelee erilaisten tekstien tulkittamista sekä syventää kriittistä ja kulttuurista lukutaitoaan. Opintojakson aikana luetaan runokokoelma tai näytelmäteksti.

Ruotsi, toinen kotimainen kieli, B1-oppimäärä (keskipitkä kieli)

Valtakunnalliset pakolliset opinnot

RUB01

Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen

(1 op)

- opiskelijan kieliprofiilin laatiminen tai täydentäminen sekä omien tavoitteiden asettaminen
- kielitietoisuus, monikielisyys, kielten väliset suhteet
- omaa oppimista edistävien työkalujen löytäminen ja hyödyntäminen

RUB02

Ruotsin kieli arjessani (3 op)

- ruotsin kielen käyttö opiskelijan arkipäivään liittyvissä vuorovaikutustilanteissa
- oma elämä, ihmissuhteet ja lähiympäristö
- yksilön ja yhteisön hyvinvointi ääntämisen harjaannuttaminen

RUB03

Kulttuuri ja mediat (2 op)

- suomenruotsalaiset ja muut pohjoismaiset kulttuuri-ilmiöt
- ruotsinkieliset mediat
- opiskelijoita kiinnostavat ajankohtaiset aiheet ruotsiksi

RUB04

Ympäristömme (2 op)

- kulttuurinen moninaisuus
- erilaiset elinympäristöt
- ajankohtaiset yhteiskunnalliset aiheet nuorten näkökulmasta

RUB05

Opiskelu- ja työelämä (2 op)

- opiskelu, ammatit ja työelämä opiskelijan ja yhteiskunnan näkökulmasta
- tulevaisuuden suunnitelmat
- vuorovaikutustilanteet ja tekstit, jotka liittyvät jatko-opiskeluun ja työelämään
- itsenäistyvän nuoren elämänhallinta
- kieliprofiilin täydentäminen tulevaisuuden tarpeita varten
- erilaisten hakemusten laatiminen

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

RUB06

Viesti ja vaikuta puhuen

(2 op)

Opintojakson tehtävänä on syventää opiskelijan taitoa tuottaa ruotsin kieltä suullisesti, ymmärtää puhuttua ruotsin kieltä ja rakentaa dialogia. Opintojaksoon sisältyy Opetushallituksen tuottaman suullisen kielitaidon kokeen (tai erillisen ohjeistuksen mukaisten näyttöjen) suorittaminen.

- vuorovaikutustilanteet, dialogin rakentaminen
- puhumisen eri piirteet
- aitojen ruotsinkielisten kontaktien monipuolinen tarjoaminen opiskelijalle erilaisissa ympäristöissä

RUB07

Kestävä elämäntapa

(2 op)

Opintojakson tehtävänä on syventää oppimäärän pakollisten opintojaksojen teemojen käsittelyä ekologisen, taloudellisen sekä sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä elämäntavan näkökulmasta ottaen huomioon opiskelijoiden tarpeet tai kiinnostuksen kohteet.

- kestävä kehitys ja elämäntapa erityisesti opiskelijan näkökulmasta
- eettisyys ja vastuullisuus sosiaalisen median käytössä, sananvapaus

Muut valinnaiset opinnot

RUB08

Abiruotsi 1

(2 op)

Opintojaksolla valmistaudutaan ylioppilaskirjoituksiin harjoittelemalla ylioppilaskirjoituksissa mahdollisesti esiintyviä eri tehtävätyyppejä. Opintojakso kokoaa aikaisemmin opittua aineistoa kielenkäytön eri osa-alueilta sanastoon painottuen. Opintojaksolla vahvistetaan ja laajennetaan sanaston hallintaa esim. yo-materiaalien ja muiden kirjallisten tehtävien avulla sekä kehitetään omaa tekstin tuottamista.

Arviointi: suoritusmerkintä (S).

RUB09

Abiruotsi 2

(2 op)

Opintojaksolla valmistaudutaan ylioppilaskirjoituksiin mm. harjoittelemalla ylioppilaskokeen eri tehtävätyyppejä. Opintojakso on tarkoitettu suoritettavaksi viimeisenä opintojaksena ennen ylioppilastutkintoa. Opintojakso kokoaa yhteen aineistoa kielenkäytön keskeisiltä osa-alueilta. Opintojaksolla kerrataan etenkin rakenteita, puhutun kielen ymmärtämistä sekä harjoitellaan kirjallista tuottamista.

Arviointi: suoritusmerkintä (S).

RUB10

Kuuntelun intensiivijakso

(1 op)

Opintojaksolla harjoitellaan kuullunymmärtämistaitoja. Opintojakson aikana kuunnellaan monipuolisesti eritasoisia kuullunymmärtämisharjoituksia (myös esim. yo-kuunteluita). Opintojakso soveltuu suoritettavaksi pakollisten opintojaksojen päätteeksi. Arviointi: suoritusmerkintä (S).

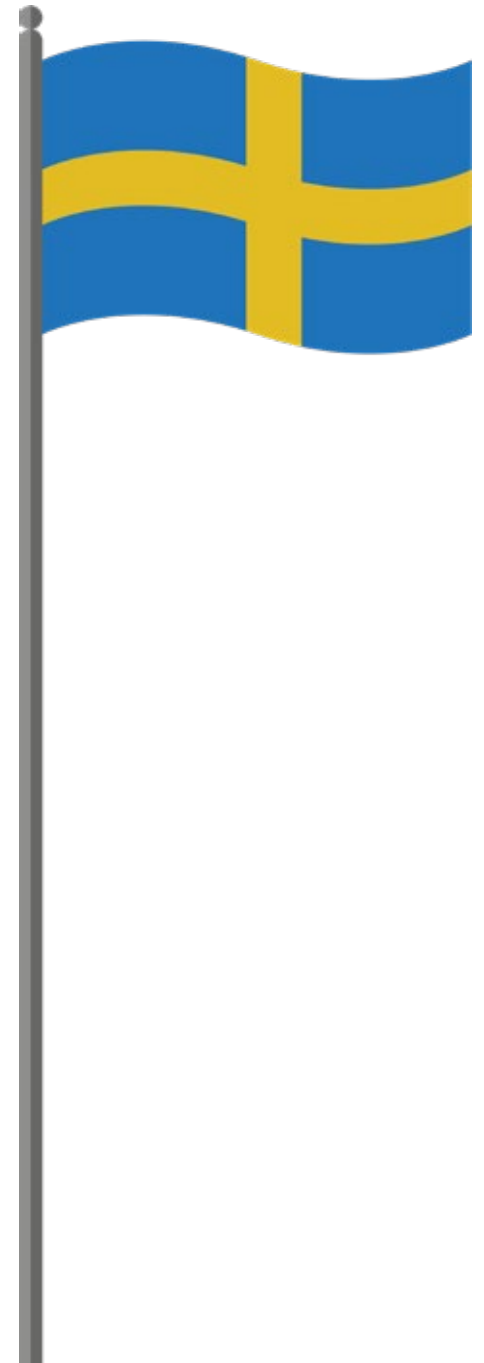
RUB11

Ruotsin lukiostartti

(1 op)

Opintojakso on tarkoitettu tuki- ja valmennusjaksoksi lukion aloittaville. Opintojaksolla kerrataan aiemmin opittua kieliainesta, keskeisiä rakenteita ja sanastoa. Opintojaksolla valmennetaan opiskelijaa lukion ruotsin opintoihin.

Arviointi: suoritusmerkintä (S).

Englanti, vieras kieli, A-oppimäärä (pitkä kieli)

Valtakunnalliset pakolliset opinnot

ENA01 Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen (1 op)

- henkilökohtaisen kieliprofiilin laatiminen
- tavoitteiden asettelu kielten opiskelulle
- monikielisyys voimavarana
- erilaisiin teksti- ja tyylilajeihin tutustuminen
- tutustuminen, arkitiedon vaihtaminen ja vuorovaikutusosaamisen vahvistaminen

ENA02 Englanti globaalina kielenä (3 op)

- englanti äidinkielenä, toisena kielenä, virallisena kielenä, globaalina kielenä
- kansainvälisyys arjessa ja lähiympäristöissä, liikkuvuus
- kansainväliset suhteet
- rakentava vuorovaikutus, merkitysneuvottelut ja kielentäminen hyvinvoinnin ja itsetunnon rakentajana
- puhujien eri taustat ja statusvaikutukset

- äänneiden muodostuminen ja puheen tuottaminen; englannin variantteja ja vertailua muihin kieliin
- viestintätyyli erilaisissa medioissa

ENA03 Englannin kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä (2 op)

- luova toiminta
- kulttuurin ja taiteen merkitys yksilölle ja yhteisölle
- itseilmaisu identiteetin rakentumisessa

ENA04 Englannin kieli vaikuttamisen välineenä (2 op)

- vaikuttaminen kansalaisyhteiskunnassa
- ihmisoikeuskysymykset, tasa-arvo
- yksilön vastuut ja velvollisuudet, sananvapaus
- neuvottelemisen taidot (arkiset–institutionaaliset)
- median rooli asenteiden muokkaajana

ENA05 Kestävä tulevaisuus ja tie (2 op)

- opiskelijoita kiinnostavat tiedon- ja tieteenalat
- erilaiset tulevaisuudenvisiot
- kestävää tulevaisuutta rakentavat innovaatiot; mahdollisuudet ratkaista monimutkaisia ongelmia
- yleistajuiset tekstit, lähdekriittisyys

englanti tieteen kielenä, tieteellisen tekstin piirteet

ENA06 Englannin kieli jatko-oppinnoissa ja työelämässä (2 op)

- jatko-opinto- ja urasuunnitelmat; urajoustavuus
- kieliprofiilin täydentäminen tulevaisuuden tarpeita varten
- kansalliset tai kansainväliset yhteisöt tai yritykset työnantajina
- itsenäistyvän, työelämään astuvan nuoren arjen ja talouden hallinta

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

ENA07 Ympäristö ja kestävä elämäntapa (2 op)

- globaalit ympäristökysymykset, esimerkiksi ilmastonmuutos
- kestävä elämäntapa opiskelijan omassa elinpiirissä
- esimerkkejä kansainvälisistä sopimuksista tai sopimusneuvotteluista
- ratkaisukeskeisyys

ENA08 Viesti ja vaikuta puhuen (2 op)

- puhumisen eri piirteet
- englannin käyttäjien erilaisten taustojen ja eri äidinkielten vaikutus puhetilanteisiin
- dialogisuus
- oppimäärän pakollisten opintojen aikana käsitellyt aiheet ja niiden täydentäminen
- opiskelijoiden tarpeiden mukaan

Muut valinnaiset opinnot

ENA09

Yhteinen maailma ja kansainvälistyminen (2op)

Opintojakson aihealueita ovat yleismaailmalliset kehityslinjat, ajankohtaiset tapahtumat sekä erilaiset maailmankuvat. Opiskelijoita harjaannutetaan käyttämään kieltä sekä suullisesti että kirjallisesti vaativissakin kielenkäyttötilanteissa.

Arviointi: 4–10.

ENA010

Abienglanti (2op)

Opintojaksolla valmistaudutaan ylioppilaskirjoituksiin harjoittelemalla yo-kirjoituksissa esiintyviä erilaisia tehtävätyyppejä. Opintojakso on tarkoitettu suoritettavaksi viimeisenä ennen ylioppilastutkintoa.

Arviointi: suoritusmerkintä (S).

ENA011

Puheviestintää englanniksi (2op)

Opintojaksolla harjoitellaan puhumaan englantia erilaisissa arjen viestintätilanteissa mm. pelien ja roolileikkien avulla. Opintojaksolla ei ole oppikirjaa. Se suositellaan suoritettavaksi ennen ENA08-opintojaksoa.

Arviointi: suoritusmerkintä (S).

ENA012

Englannin lukiostartti (1 op)

Opintojakso on suunnattu tueksi lukion aloittajille. Opintojaksolla kerrataan kielioppia sekä luetun- ja kuullunymmärtämistä.

Arviointi: suoritusmerkintä (S).

Saksa, vieras kieli, B2- / B3-oppimäärä (lyhyt kieli)

Opintojen alkuvaiheessa painottuvat suulliset ja niihin luontevasti liittyvät pienet kirjalliset vuorovaikutustilanteet. Kirjallisen viestinnän osuus kasvaa vähitellen, mutta suullinen viestintä on keskeistä koko oppimäärälle ja ääntämiseen kiinnitetään huomiota alusta pitäen.

Opintojen aikana edistetään monilukutaitoa käsittelemällä kirjallisuutta, elokuvia, musiikkia, teatteria, kuvataidetta tai mediaa ja tutustutaan eri tekstilajeihin.

Opintojen aikana opiskelija täydentää vieraiden kielten A-oppimäärän ensimmäisen opintojakson yhteydessä laatimaansa kieliprofiliaan.

B3-oppimäärän (alkava saksa) opiskelijoiden ryhmä yhdistetään kahden opintojakson jälkeen B2-oppimäärän (jatkava saksa) ryhmään.

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Saksa B3 (alkava saksa)

SAB31

Perustason alkeet 1 (2 op)

- rutiinomaiset viestintätilanteet
- keskeisimmät viestintästrategiat
- tavallisimmat kohteliaisuuteen liittyvät ilmaukset

SAB32

Perustason alkeet 2 (2 op)

- oman lähipiirin ja arjen kuvailu
- sosiaalisen kohtaamisen tilanteet arjessa
- tavanomaiset asiointitilanteet

Saksa B2 (jatkava saksa)

SAB21

Perustason alkeet 3 (2 op)

- sosiaalisen kohtaamisen tilanteet arjessa, tavanomaiset asiointitilanteet
- vapaa-ajan vietto ja harrastukset
- koulu

SAB22

Perustaso 1 (2 op)

- kohdekielen maantieteellinen levinneisyys, variantit
- Suomi kohdekielellä opiskelun näkökulmasta
- arjen tavat ja traditiot sekä kulttuurierojen vertailua

SAB23

Perustaso 2 (2 op)

- hyvinvointi ja terveys
- eri elämänvaiheena

SAB24

Perustaso 3 (2 op)

- eri kulttuuriaiheita kieli- ja kulttuurialueelta
- ajankohtaiset kulttuuriaiheet
- luova toiminta opiskelijoiden oman mielenkiinnon perusteella

SAB25

Perustaso 4 (2 op)

- opiskelu koulussa sekä mahdolliset jatko-opinnot ja työelämä
- tulevaisuudensuunnitelmat

SAB26

Perustaso 5 (2 op)

- ajankohtaiset aiheet
- kohdekieliset mediat
- lähdekritiikki

SAB27

Perustason jatko 1 (2 op)

- erilaiset asuinympäristöt
- kestävä elämäntapa

SAB28

Perustason jatko 2 (2 op)

- kansainvälinen osaaminen ja yhteistyö
- tutustuminen erilaisiin kansainvälisiin kielitaidon arviointijärjestelmiin
- kielitaitovaatimukset muun muassa jatko-opinnoissa

Muut valinnaiset opinnot

SAB29

Saksan kertaus (2 op)

Opintojaksolla kerrataan kielen eri osa-alueita YO-kirjoituksia varten. Arviointi suoritusmerkintä (S).

Espanja (ESP), Ranska (RAB), Venäjä (VEB) vieras kieli, B3-oppimäärä (alkava lyhyt kieli)

Opintojen alkuvaiheessa painottuvat suulliset ja niihin luontevasti liittyvät pienet kirjalliset vuorovaikutustilanteet. Kirjallisen viestinnän osuus kasvaa vähitellen, mutta suullinen viestintä on keskeistä koko oppimäärälle ja ääntämiseen kiinnitetään huomiota alusta pitäen. Opintojen aikana edistetään monilukutaitoa käsittelemällä kirjallisuutta, elokuvia, musiikkia, teatteria, kuvataidetta tai mediaa ja tutustutaan eri tekstilajeihin. Opinnot voidaan opettaja- ja opintojaksovalintatilanteen mukaisesti toteuttaa lähi- tai etäopintoina.

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

VK31

Perustason alkeet 1 (2 op)

- rutiininomaiset viestintätilanteet
- keskeisimmät viestintästrategiat
- tavallisimmat kohteliaisuuteen liittyvät ilmaukset

VK32

Perustason alkeet 2 (2 op)

- oman lähipiirin ja arjen kuvailu
- sosiaalisen kohtaamisen tilanteet arjessa
- tavanomaiset asiointitilanteet

VK33

Perustason alkeet 3 (2 op)

- sosiaalisen kohtaamisen tilanteet arjessa, tavanomaiset asiointitilanteet
- vapaa-ajan vietto ja harrastukset
- koulu

VK34

Perustaso 1 (2 op)

- kohdekielen maantieteellinen levinneisyys, variantit
- Suomi kohdekielellä opiskelun näkökulmasta
- arjen tavat ja traditiot sekä kulttuurierojen vertailua

VK35

Perustaso 2 (2 op)

- hyvinvointi ja terveys
- eri elämänvaiheet

VK36

Perustaso 3 (2 op)

- eri kulttuurialueita kieli- ja kulttuurialueelta
- ajankohtaiset kulttuuriaiheet
- luova toiminta opiskelijoiden oman mielenkiinnon perusteella

VK37

Perustaso 4 (2 op)

- opiskelu koulussa sekä mahdolliset jatko-opinnot ja työelämä
- tulevaisuudensuunnitelmat

VK38

Perustaso 5 (2 op)

- ajankohtaiset aiheet
- kohdekieliset mediat
- lähdekritiikki

Pitkä matematiikka

Valtakunnalliset pakolliset opinnot

MAAY01

Luvut ja yhtälöt (2 op)

Matematiikan yhteinen opintokokonaisuus. Opitaan prosenttilaskennan periaatteet, verrannollisuuden käyttö ongelmanratkaisussa, murtoluvuilla laskeminen ja potenssin laskusäännöt. Tutustutaan funktion käsitteeseen ja funktiosta muodostuvien yhtälöiden ratkaisemiseen.

MAA02

Funktiot ja yhtälöt 1 (3 op)

Opiskelija tutustuu matemaattiseen mallintamiseen polynomi-, rationaali- ja juurifunktioiden avulla, tuntee niiden ominaisuudet ja osaa ratkaista niihin liittyviä yhtälöitä sekä osaa käyttää ohjelmistoja polynomi-, rationaali- ja juurifunktioiden tutkimisessa.

MAA03

Geometria (2 op)

Opiskelija oppii soveltamaan yhdenmuotoisuutta, Pythagoraan lausetta sekä suora- ja vinokulmaisen kolmion trigonometria geometristen

kuvioiden sivujen, kulmien, pinta-alojen ja tilavuuksien ratkaisemisessa. Osaa käyttää myös ohjelmistoja tutkiessaan kuvioita ja kappaleita sekä niihin liittyvää geometriaa.

MAA04

Analyttinen geometria ja vektorit (3 op)

Opiskelija oppii yhteyksiä geometristen ja algebrallisten käsitteiden välille, ymmärtää yhtälön geometrisen merkityksen ja osaa ratkaista itseisarvoyhtälöitä. Opiskelija ymmärtää vektorikäsitteen ja perehtyy vektorilaskennan perusteisiin. Opiskelija osaa ratkaista tasogeometrian ongelmia vektoreiden avulla ja osaa käyttää ohjelmistoja käyrien ja vektoreiden tutkimisessa sekä niihin liittyvissä sovelluksissa.

MAA05

Funktiot ja yhtälöt 2 (2 op)

Opiskelija tutustuu matemaattiseen mallintamiseen sini- ja kosinifunktioiden sekä eksponentti- ja logaritmfunktioiden avulla. Opiskelija osaa ratkaista trigonometrisia yhtälöitä, tuntee eksponentti- ja logaritmfunktioiden ominaisuudet ja osaa ratkaista niihin liittyviä yhtälöitä. Opiskelija

osaa käyttää ohjelmistoja funktioiden tutkimisessa, yhtälöiden ratkaisemisessa ja sovellusten yhteydessä.

MAA06

Derivaatta (3 op)

Opiskelija tutustuu matemaattisten mallien käyttäytymiseen derivaatan avulla, omaksuu käsityksen funktion raja-arvosta ja jatkuvuudesta ja ymmärtää derivaatan tulkinnan funktion muutosnopeutena ja kuvaajan kulun tutkinnassa. Opiskelija osaa derivoida edellä opittuja perusfunktioita ja yhdistettyjä funktioita sekä osaa käyttää ohjelmistoja raja-arvon, jatkuvuuden ja derivaatan tutkimisessa sovellusten yhteydessä.

MAA07

Integraalilaskenta (2 op)

Opiskelija ymmärtää integraalifunktion ja määrätyn integraalin käsitteen ja oppii määrittämään yksinkertaisten funktioiden integraalifunktioita. Opiskelija osaa määrittää pinta-aloja ja tilavuuksia määrätyn integraalin avulla ja perehtyy integraalilaskennan sovelluksiin. Opiskelija osaa käyttää ohjelmistoja funktion ominaisuuksien tutkimisessa, integraalifunktion määrittämisessä, määrätyn integraalin laskemisessa sovellusten yhteydessä sekä numeerisessa integroinnissa.

MAA8

Tilastot ja todennäköisyys

(2 op)

Opiskelija osaa havainnollistaa diskreettiä tilastollista jakaumaa sekä määrittää ja tulkita jakauman tunnuslukuja. Opiskelija perehtyy kombinatorisiin menetelmiin ja todennäköisyyden käsitteeseen ja laskusääntöihin. Opiskelija osaa käyttää ohjelmistoja digitaalisessa muodossa olevan datan hakemisessa, käsittelyssä ja tutkimisessa sekä tilastollisen tiedon esittämisessä, tunnuslukujen määrittämisessä sekä todennäköisyyksien laskemisessa.

MAA09

Talousmatematiikka (1 op)

- Opiskelija oppii hyödyntämään matemaattisia malleja talouteen liittyvissä matemaattisissa ongelmissa ja osaa hyödyntää ohjelmistoja laskelmien tekemisessä ja sovellusten yhteydessä.
- aritmeettisen ja geometrisen lukujonon ja niiden summat
- korkolaskut: koron korko, nykyarvo ja diskonttaus
- talletukset ja lainat

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

MAA010

3D-geometria (2 op)

Opiskelija syventää vektorilaskennan tuntemustaan ja oppii käyttämään vektoreita kolmiulotteisessa avaruudessa. Opiskelija oppii tutkimaan xyz-koordinaatiston pisteitä, suoria ja tasoja vektoreiden avulla, vahvistaa avaruusgeometrian osaamistaan ääriarvosovellusten yhteydessä ja tutustuu kahden muuttujan funktioon. Opiskelija osaa käyttää ohjelmistoja vektoreiden, suorien, tasojen ja pintojen havainnollistamisessa sekä vektorilaskennassa.

MAA011

Algoritmit ja lukuteoria

(2 op)

Opiskelija tutustuu algoritmeihin ja oppii tutkimaan kuinka algoritmit toimivat. Opiskelija oppii toteuttamaan yksinkertaisia algoritmeja ohjelmoimalla, perehtyy logiikan käsitteisiin, hallitsee lukuteorian peruskäsitteet ja perehtyy alkulukujen ominaisuuksiin sekä osaa tutkia kokonaislukujen jaollisuutta.

MAA012

Analyysi ja jatkuva jakauma

(2 op)

Opiskelija syventää ymmärrystään analyysin peruskäsitteistä, osaa

muodostaa aidosti monotonisten funktioiden käänteisfunktioita, täydentää integraalilaskennan taitojaan. Opiskelija perehtyy jatkuvan todennäköisyysjakauman käsitteeseen ja normaalijakaumaan sekä osaa käyttää ohjelmistoja funktion ominaisuuksien tutkimisessa ja epäoleellisten integraalien laskemisessa sovellusten yhteydessä.

Muut valinnaiset opinnot

MAA013

Peruslaskutaidot ja ohjelmistot tehtävän ratkaisun apuna (2 op)

Opintojakso on tarkoitettu 1. ja 2. vuoden opiskelijoille. Opiskelija saa hyvät lähtövalmiudet pitkän matematiikan opiskeluun ja oppii lukion matematiikan opiskelun työskentelytavat sekä tutustuu erilaisiin sovellusohjelmien sisältöön ja saa varmuutta niiden käyttöön. Opintojaksolla kerrataan keskeiset matematiikan osa-alueet, jotka ovat pohjana pitkän matematiikan opiskelulle lukiossa. Sovellusohjelmina käsitellään mm. taulukkolaskentaohjelma, symbolisen laskinohjelman tarjoamat ratkaisumenetelmät matemaattisen tehtävän ratkaisussa ja Geogebra-ohjelmisto matemaattisten mallien muodostamisessa ja geometristen konstruktioiden rakentamisessa.

Arvointi: suoritusmerkintä (S).

MAA014

Pitkän matematiikan kokoava opintojakso (2 op)

Opintojakso on tarkoitettu viimeisen vuoden opiskelijoille, joiden tavoitteena on osallistua ja menestyä pitkän matematiikan ylioppilaskokeessa. Opiskelija muodostaa kokonaiskuvan pitkän matematiikan opintojaksojen oppisisällöistä, oppii yhdistämään opitut asiat erilaisissa matemaattisissa tehtävissä ja vahvistaa laskennallisia valmiuksiaan. Opintojaksolla kerrataan opintojaksojen sisältämät asiakokonaisuudet, opiskellaan asiat, joiden opetus on jäänyt vähemmälle huomiolle. Opiskelija osaa hyödyntää sovellusohjelmia tehtävien ratkaisun osana ja tuntee niiden rajoitukset.

Arvointi: suoritusmerkintä (S).

MAA015

Pitkä matematiikka yo-kokeena (2 op)

Opintojakso on tarkoitettu viimeisen vuoden opiskelijoille, joiden tavoitteena on osallistua ja menestyä pitkän matematiikan ylioppilaskokeessa. Opiskelija oppii rakentamaan perustellun vastauksen matemaattiseen tehtävään ja hänen ajattelunsa kehittyi kohti kypsempää matemaattista ajattelua. Opintojaksolla kerrataan pitkän matematiikan sisältämiä

asiakokonaisuuksia, harjoitellaan yo-kokeita vastaavia tehtäviä ja opitaan esittämään ratkaisu ylioppilastutkinnossa vaadittavalla tasolla. Opiskelija osaa hyödyntää sovellusohjelmia tehtävien ratkaisun osana ja tuntee niiden rajoitukset.

Arvointi: suoritusmerkintä (S).

Lyhyt matematiikka

Valtakunnalliset pakolliset opinnot

MABY01

Luvut ja yhtälöt (2 op)

Matematiikan yhteinen opintokokonaisuus

Tavoitteena on, että opiskelija

- kertaa prosenttilaskennan periaatteet
- osaa käyttää verrannollisuutta ongelmanratkaisussa
- syventää murtolukujen laskutoimitusten osaamistaan
- kertaa potenssin laskusäännöt
- vahvistaa ymmärrystään funktion käsitteestä
- ymmärtää yhtälön ja yhtälöparin ratkaisemisen periaatteet
- oppii käyttämään ohjelmistoja funktion kuvaajan piirtämisessä, havainnoinnissa ja yhtälöiden ratkaisemisessa

MAB02

Lausekkeet ja yhtälöt (2 op)

Tavoitteena on, että opiskelija

- harjaantuu käyttämään matematiikkaa ongelmien ratkaisemisessa ja oppii luottamaan omiin matemaattisiin kykyihinsä
- oppii muodostamaan lausekkeita ja yhtälöitä

- annettuihin ongelmiin sekä ratkaisemaan yhtälöitä ja tulkitsemaan saatua ratkaisua
- osaa soveltaa lukujonoja ja niistä muodostettuja summia matemaattisten ongelmien ratkaisussa
 - osaa käyttää ohjelmistoja polynomifunktion tutkimisessa, polynomiyhtälöihin ja polynomifunktioihin liittyvien sovellusten yhteydessä

MAB03

Geometria (2 op)

Tavoitteena on, että opiskelija

- harjaantuu tekemään havaintoja ja päätelmiä kuvioden ja kappaleiden geometrisista ominaisuuksista
- vahvistaa tasokuvioden ja kolmiulotteisten kappaleiden kuvien piirtämisen taitojaan
- osaa ratkaista käytännön ongelmia geometriaa hyväksi käyttäen
- osaa käyttää ohjelmistoja kuvioden ja kappaleiden tutkimisessa sekä geometriaan liittyvien sovellusten yhteydessä

MAB04

Matemaattisia malleja (2 op)

Tavoitteena on, että opiskelija

- näkee reaali maailman ilmiöissä säännön mukaisuuksia ja

- riippuvuuksia ja kuvaa niitä matemaattisilla malleilla
- arvioi lineaarisen ja eksponentiaalisen kasvun malleja muun muassa taulukkolaskentaohjelman avulla ja tekee ennusteita mallien avulla
 - tottuu arvioimaan mallien hyvyttä ja käyttökelpoisuutta
 - osaa käyttää ohjelmistoja mallintamisessa, polynomi- ja eksponenttifunktion ominaisuuksien tutkimisessa sekä polynomi- ja eksponenttiyhtälöiden ratkaisussa sovellusten yhteydessä

MAB05

Tilastot ja todennäköisyys (2 op)

Tavoitteena on, että opiskelija

- harjaantuu käsittelemään, havainnollistamaan ja tulkitsemaan tilastollisia aineistoja perehtyy todennäköisyyslaskennan perusteisiin ja sitä havainnollistaviin malleihin
- osaa käyttää ohjelmistoja digitaalisessa muodossa olevan datan hakemisessa, käsittelyssä ja tutkimisessa sekä havaintoaineiston tunnuslukujen määrittämisessä ja todennäköisyyslaskennassa

MAB06

Talousmatematiikan alkeet (1 op)

Tavoitteena on, että opiskelija

- hallitsee talousmatematiikan peruskäsitteet ja -taidot
- syventää prosenttilaskennan taitojaan
- oppii kuvaamaan talouselämän asioiden kehittymistä
- osaa käyttää tietolähteitä ja ohjelmistoja laskelmien tekemisessä sovellusten yhteydessä
- keskeisen sisällöt: suhteellinen osuus, vertailu, muutoksen laskeminen, indeksi, korkokäsite, yksinkertainen korko, verotus, valuutat

Toteutetaan yhdessä MAB07 moduulin kanssa.

MAB07

Talousmatematiikka (1 op)

Tavoitteena on, että opiskelija

- oppii hyödyntämään matemaattisia valmiuksiaan resurssien riittävyyteen, talouden suunnitteluun, yrittäjyyteen ja kannattavuuden laskentaan
- soveltaa lukujonojen kaavoja talouteen liittyvissä matemaattisissa ongelmissa
- oppii sovittamaan taloudellisiin tilanteisiin matemaattisia malleja ja ymmärtämään niiden rajoitukset
- osaa hyödyntää ohjelmistoja laskelmien tekemisessä ja sovellusten yhteydessä

- keskeiset sisällöt: aritmeettinen ja geometrinen lukujono ja niiden summat, korkolaskut (koron korko, nykyarvo, diskonttaus), talletukset ja lainat, taloudellisiin tilanteisiin soveltuvia matemaattisia malleja, joissa hyödynnetään lukujonoja ja summia

Toteutetaan yhdessä MAB06 moduulin kanssa. (Kurikan LOPS MAB06)

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

MAB08 Matemaattinen analyysi (2 op)

- Tavoitteena on, että opiskelija
- tutkii funktion muutosnopeutta graafisin ja numeerisin menetelmin
 - ymmärtää derivaatan tulkinnan funktion muutosnopeutena
 - osaa tutkia polynomifunktion kulkua derivaatan avulla
 - osaa määrittää sovellusten yhteydessä polynomifunktion suurimman ja pienimmän arvon
 - osaa käyttää ohjelmistoja funktion kulun tutkimisessa sekä funktion derivaatan ja suljetun välin ääriarvojen määrittämisessä sovellusten yhteydessä

(Kurikan LOPS MAB07)

MAB09 Tilastolliset ja todennäköisyysjakaumat (2 op)

- Tavoitteena on, että opiskelija
- tutustuu normaalijakaumaan matemaattisena mallina
 - tutustuu binomijakaumaan matemaattisena mallina
 - vahvistaa ja monipuolistaa tilastojen käsittely- ja tutkimustaitojaan ohjelmistojen avulla
 - tietää, kuinka lasketaan tilastollisiin jakaumiin liittyviä tunnuslukuja ja todennäköisyyksiä, ja osaa määrittää ne ohjelmistojen avulla
 - ymmärtää luottamusvälin ja virhemarginaalin käsitteen ja osaa määrittää ne ohjelmistojen avulla

(Kurikan LOPS MAB08)

Muut valinnaiset opinnot

MAB10 Lyhyen matematiikan kokoava opintojakso (2 op)

Jaksolla valmistaudutaan ylioppilaskokeisiin ja vahvistetaan kokonaiskuvaa lukion lyhyen matematiikan oppimäärästä. Opintojaksolla kerrataan myös mahdollisia, tiukkojen aikataulujen vuoksi, heikommin käsiteltyjä aiheita.

Arviointi: 4-10 tai suorituserkintä (S), päätetään opintojakson alussa.

MAB011 Kohti lyhyen matematiikan YO-koetta (2 op)

Jaksolla jatketaan lukion lyhyen matematiikan oppimäärän kokonaiskuvan vahvistamista analysoimalla ja ratkaisemalla edellisten vuosien YO-tehtäviä, hyödyntäen vain abittiympäristön tarjoamia keinoja.

Arviointi: 4-10 tai suorituserkintä (S), päätetään opintojakson alussa.

MAB012 Tukijakso (1 op)

Jakso toteutetaan hajautettuna ensimmäisen vuoden pakollisten opintojaksojen rinnalla ja sen tavoitteena on menestyksellisten matematiikan opiskelutaitojen omaksuminen.

Arviointi: suorituserkintä (S). (Kurikan LOPS MAB011)

Biologia, reaaliaine

Biologialle on ominaista tutkimuksellisuus, mikä oppitunneilla näkyy kokeellisena työskentelynä. Biologialle ominaisten ilmiöiden lisäksi pureudutaan biologian sekä sitä lähellä olevien tieteenalojen kieleen, käsitteistöön ja tapaan rakentaa tietoa. Aktivoivat sekä vuorovaikutukselliset työ- ja toimintatavat tekevät biologian opiskelusta innostavaa.

Valtakunnalliset pakolliset opinnot

BI01
Elämä ja evoluutio (2 op)
Tämä opintojakso perehdyttää sinut elämän edellytyksiin ja kaikille eliöille tunnusomaisiin piirteisiin. Lisäksi perehdytään evoluutioon, sen merkityksen ymmärtämiseen ja evoluution tutkimiseen. Opintojakso tutustuttaa sinut biologiseen tapaan hankkia sekä kuvata tietoa ja biologiaan osana luonnontieteitä.

BI02
Ekologian perusteet (1 op)
Opintojaksolla tarkastellaan ekologian perusteita, kuten

ekosysteemien rakennetta, populaation ominaisuuksia, ekolokeroita ja lajien välisiä suhteita. Pääset tutustumaan luonnon monimuotoisuuteen ja sen merkitykseen. Toteutetaan yhdessä BI03 moduulin kanssa.

BI03 Ihmisen vaikutukset ekosysteemeihin (1 op)
Opintojakson keskeisinä teemoina ovat ympäristöongelmat Suomessa ja muualla maailmassa sekä kestävä kehitys. Tarkastelun kohteena ovat ihmisen aiheuttamat ekosysteemien muutokset, kuten ilmastonmuutos, happamoituminen, rehevöityminen, vierasaineet sekä ympäristöongelmien ratkaisukeinot. Opintojaksolla tutustutaan käytännössä ekologisen tutkimuksen tekemiseen sekä tutkimuksen soveltamiseen ekosysteemien ja monimuotoisuuden suojelussa. Toteutetaan yhdessä BI02 moduulin kanssa. (Kurikan LOPS BI02)

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

BI04
Solu ja perinnöllisyys (2 op)
Opintojaksolla tarkastellaan tumallisen solun rakennetta, toiminnan ohjaamista ja solujen lisääntymistä. Solujen toimintoja havainnollistetaan kokeellisella työskentelyllä ja tutkitaan rakennetta mikroskoopilla. Periytymisen perusteisiin tutustutaan muun muassa risteytystehtävien avulla ja opit, miten sukupuusta voi päätellä jonkin ominaisuuden periytymistä. (Kurikan LOPS BI03)

BI05
Ihmisen biologia (2 op)
Opintojakso perehdyttää sinut monipuolisesti ihmisen anatomiaan sekä fysiologiaan ja pääset mahdollisuuksien mukaan laboroimaan yksittäisiä elimiä. Keskeisiä tarkastelun kohteita ovat ihmisen elintoiminnot ja lisääntyminen sekä ihmiselimistön kyky sopeutua muutoksiin ja puolustautua ulkoisia uhkia vastaan. Opintojakso antaa laaja-alaista osaamista myös muihin aineisiin, kuten terveystietoon sekä psykologiaan. (Kurikan LOPS BI04)

BI06
Biotekniikka ja sen sovellukset (2 op)
Opintojakso auttaa oivaltamaan, että biologisella tutkimuksella on tärkeä merkitys erilaisten sovellusten kehittämisessä niin lääketieteessä, teollisuudessa, elintarviketuotannossa kuin luonnonvarojen kestävä kehityksen mukaisessa käytössä. Keskeisiä tarkastelun kohteita ovat geenitekniikan ja mikrobiologian erilaiset sovellukset. Opintojaksolla käydään uusimpia biotekniikan sovelluksia nopeasti kehittyvällä alalla. (Kurikan LOPS BI05)

Muut valinnaiset opinnot

BI07
Biologian kertaus (2 op)
Opintojaksolla perehdytään biologian valtakunnallisten pakollisten ja valinnaisten opintojaksojen keskeisiin sisältöihin. Opintojaksolla harjoitellaan biologian eri tehtävätyyppeihin vastaamista ja saadaan täten laajempia valmiuksia menestyä ylioppilaskokeessa. Arviointi: suoritusmerkintä (S). (Kurikan LOPS BI06)

Katso myös kohdasta Temaattisen opinnot biologiaa ja kemiaa yhdistävän **Vesiympäristö-**opintojakson kuvaus.

Maantiede, reaaliaine

Maantieteen opiskelu kehittää maantieteellistä maailmankuvaa, luonnontieteellistä ja humanistis-yhteiskuntatieteellistä ajattelua sekä antaa valmiuksia ymmärtää maantieteellisiä ilmiöitä, ajankohtaisia ongelmia ja niiden ratkaisukeinoja. Maantieteen opiskelussa hyödynnetään paljon geomeediaa, kuten karttoja, paikkatietoa, diagrammeja, kuvia, videoita, ja mediaa.

Valtakunnalliset pakolliset opinnot

GE01 Maailma muutoksessa (2 op)

Opintojaksolla perehdytään muuttuvan maailman ja sen alueellisten ilmiöiden tarkasteluun ympäristön sekä ihmiskunnan muutosten kautta. Opintojaksolla seurataan ajankohtaisia uutisia eri puolilta maailmaa ja hahmotetaan maailmanlaajuisia muutoksia sekä luonnon, ympäristön että ihmiskunnan kannalta. Opintojakso käsittelee myös eri puolilla maailmaa tapahtuvaa myönteistä kehitystä sekä mahdollisuuksia ennakoita, hillitä, varautua ja sopeutua muutoksiin.

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

GE2 Sininen planeetta (2 op)

Opintojaksolla tarkastellaan luonnonmaantieteellisiä ilmiöitä ja syvennetään ilma-, vesi- sekä kivikehän rakenteen ja toiminnan tuntemukseen. Keskeisinä näkökulmina ovat luonnossa tapahtuvat prosessit ja niihin liittyvät syy-seuraussuhteet. Kaikkia teemoja käsitellään alueellisesta näkökulmasta. Teemojen yhteydessä käsitellään myös niihin liittyviä riskejä ja ongelmia sekä myönteistä kehitystä.

GE03 Yhteinen maailma (2 op)

Opintojaksolla tarkastellaan ihmismaantieteellisiä ilmiöitä sekä syvennetään ihmistoiminnan alueellisten piirteiden tuntemusta ja vuorovaikutusta. Pääset perehtymään luonnonvarojen ja ympäristön tarjoamien mahdollisuuksien arvioimiseen ihmistoiminnan kannalta sekä tärkeisiin aiheisiin, kuten ihmistoiminnan vastuullisuuteen ja ympäristön hyvinvointiin. Ilmiöitä käsitellään alueen, riskien,

ongelmien sekä myönteisen kehityksen näkökulmista.

GE04 Geomeedia – tutki, osallistu ja vaikuta (2 op)

Opintojaksolla perehdytään maantieteellisten tietojen ja taitojen soveltamiseen tutkielman laatimisessa tai osallistumis- ja vaikuttamisprojektin toteuttamisessa. Keskeisiä näkökulmia opintojaksossa ovat aluesuunnittelu ja osallistuvan suunnittelun periaatteet sekä geomedian käyttö tutkimuksessa ja vaikuttamisessa.

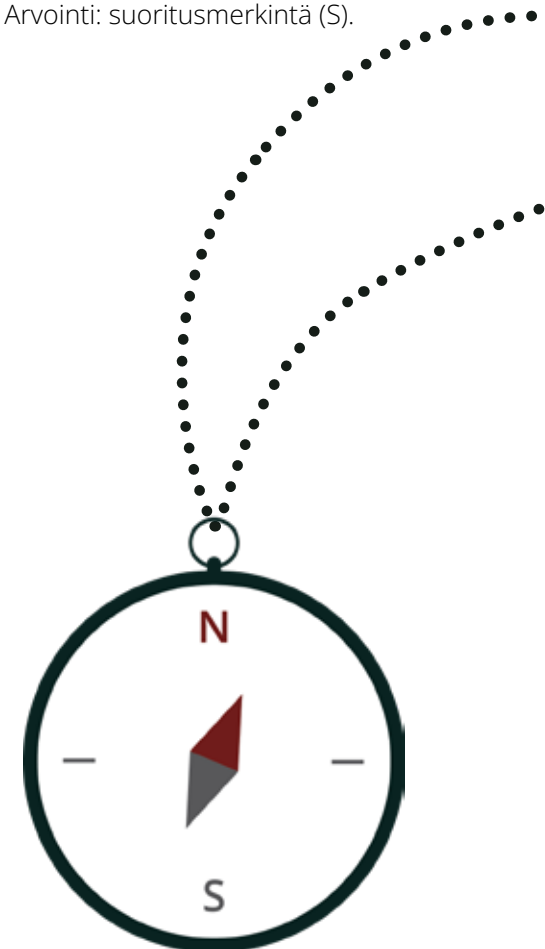
Muut valinnaiset opinnot

GE05 Kehitysmaiden maantiede (2 op)

Opintojakson aikana pääset laajentamaan maailmankuvaasi perehtymällä kehittyvien maiden maantieteeseen. Opintojaksolla tarkastella vähemmän tunnettuja kehittyviä valtioita niiden tunnuspiirteisiin, eroihin, historialliseen kehitykseen, kehityksen mittareihin, ympäristöongelmiin sekä niiden ratkaisukeinoihin. Arvointi: suoritusmerkintä (S).

GE6 Maantieteen kertaus (2 op)

Opintojaksolla käydään läpi maantieteen pakollisen ja valtakunnallisten valinnaisten opintojaksosten keskeisiä sisältöihin. Opintojaksolla harjoitellaan maantieteen eri tehtävätyyppeihin vastaamista ja saadaan laajempia valmiuksia menestyä ylioppilaskokeessa. Arvointi: suoritusmerkintä (S).

Fysiikka, reaaliaine

Valtakunnalliset pakolliset opinnot

FY01 Fysiikka luonnontieteenä (1 op)

Opiskelija tutustuu fysiikkaan systemaattisena, kokeellisuuteen nojautuvana tieteenä. Tutkitaan mm. liikettä kokeellisesti ja opitaan esittämään tulokset graafisesti ja tulkitsemaan suureiden välisiä riippuvuuksia

FY02 Fysiikka ympäristö ja yhteiskunta (1 op)

Opiskelija perehtyy energiaan fysiikan yhtenä keskeisistä käsitteistä: miten energiaa tuotetaan, siirretään ja käytetään sekä mitä vaikutuksia näillä toiminnoilla on ympäristöön, yhteiskuntaan ja ihmisten hyvinvointiin.

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

FY03 Energia ja lämpö (2 op)

Tutkitaan termodynaamisia systeemejä, energian siirtymistä systeemien välillä, energian siirtymisen vaikutuksia: aineen

lämpenemistä ja olomuodon muutoksia. Tutustutaan fysiikan käsitteisiin lämpötila, paine, voima, työ ja energia

FY04 Voima ja liike (2 op)

Tarkastellaan liikkeen lajeista tasaista liikettä, tasaisesti kiihtyvää ja muuttuvaa liikettä. Tässä opintojaksossa opitaan lukiofysiikan keskeisin käsite voima sekä voiman eri ilmenemismuodot ja Newtonin liikelait. Lisäksi tutustutaan käsitteisiin liikemäärä ja impulssi sekä fysiikassa tärkeisiin mekaanisen energian ja liikemäärän säilymlakeihin.

FY05 Jaksollinen liike ja aallot (2 op)

Opiskelija syventää edellisessä opintojaksossa (FY03) omaksuttuja tietoja ja taitoja tutustumalla tasaiseen ympyräliikkeeseen, gravitaatiovuorovaikutuksen aiheuttamiin liikeilmiöihin kuten heittoliike ja aalto- ja värähtelyliikkeeseen, missä tutkitaan mm. ääntä ja ääni-ilmiöitä mekaanisina aaltoliikkeinä.

FY06

Sähkö (2 op)

Perehdytään keskeisimpiin sähköistä vuorovaikutusta kuvaaviin malleihin sekä sähköenergian ja sähkötekniikan käsitteisiin, joita ovat mm. varaus, jännite, virta, resistanssi, sähköteho. Opiskelija oppii tarkastelemaan tasavirtapiirejä Kirchhoffin lakien avulla ja varausten liikettä sähkökentässä.

FY07

Sähkömagnetismi ja valo (2 op)

Perehdytään sähkömagnetismiin ilmiöalueena, jossa sähköiset ja magneettiset vuorovaikutukset esiintyvät rinnakkain. Opintojaksossa tarkastellaan sähkömagneettista säteilyä ja erityisesti sen tutuimman lajin, valon ilmiöistä mm. sen heijastumista, taittumista ja polarisaatiota. Perehdytään magneettikenttään sekä varatun hiukkasen liikkeeseen magneettikentässä. Opitaan yhteiskunnassa monissa sovelluksissa käytettävän tärkeän ilmiön, sähkömagneettisen induktion, syntytausta.

FY08

Aine, säteily ja kvanttuminen (2 op)

Perehdytään kvanttfysiikkaan aineen ja säteilyn vuorovaikutuksessa havaittujen kokeellisten ilmiöiden selittäjänä,

kuten valon erilaisten spektrien synty tai aurinkopaneelin toimintaperiaate. Opitaan atomin ytimen rakenne, siellä muutoksia aiheuttavat vuorovaikutukset ja ytimen hajoamistavat. Saadaan vastaus kysymykseen: Mitä on radioaktiivinen säteily, missä sitä voidaan hyödyntää ja miten siltä suojaudutaan?

Muut valinnaiset opinnot

FY09

Kokeellinen fysiikka (2 op)

Opintojakso on tarkoitettu lähinnä toisen vuoden opiskelijoille. Opiskelija saa kokea fysiikan kokeellisena luonnontieteenä ja saa harjoitusta yo-koetta vastaavien kokeellisten tehtävien käsittelyssä sekä sovellusohjelmien käytöstä. Opiskelija ppii mittalaitteiden nimet ja käytettävien antureiden toiminnan sekä osaa muodostaa ja tulkitta mittauksista saatua tietoa fysikaalisessa muodossa. Arviointi: suoritusmerkintä (S).

FY10

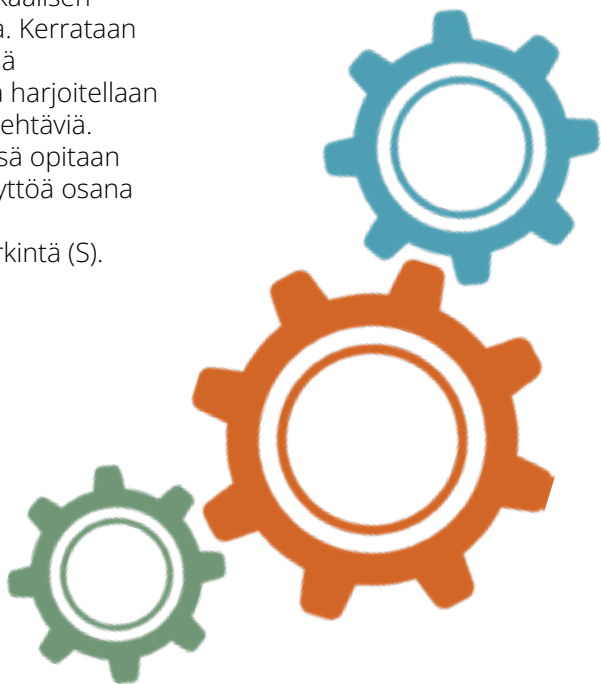
Fysiikan opintojen kertaus (2 op)

Opintojakso on tarkoitettu viimeisen vuoden opiskelijoille, joiden tavoitteena on osallistua ja menestyä fysiikan ylioppilaskokeessa. Opiskelija saa kokonaiskuvan fysiikan opintojaksojen oppisisällöistä ja

oppi yhdistämään opitut asiat erilaisissa sovellustehtävissä. Opintojaksolla kerrataan ja täydennetään valtakunnallisten opintojaksojen sisältämiä asiakokonaisuuksia. Arviointi: suoritusmerkintä (S).

FY011 **Fysiikka yo-kokeena** (2 op)

Opintojakso on tarkoitettu viimeisen vuoden opiskelijoille, joiden tavoitteena on osallistua ja menestyä fysiikan ylioppilaskokeessa. Opiskelija oppii rakentamaan perustellun vastauksen fysiikan tehtävään ja hänen ajattelunsa kehittyi kohti kypsempää fysikaalisen tiedon esittämistapaa. Kerrataan lukiofysiikan sisältämiä asiakokonaisuuksia ja harjoitellaan yo-kokeita vastaavia tehtäviä. Kokeellisissa tehtävissä opitaan sovellusohjelmien käyttöä osana tehtävän ratkaisua. Arviointi: suoritusmerkintä (S).

FY012 **Kvanttimekaniikka ja suhteellisuusteoria** (2op)

Moderni fysiikka kuuluu yleissivistykseen, sillä se on nyky-yhteiskunnan teknologisen kehityksen perusta. Opintojakso tarjoaa yleistietoa modernista fysiikasta ja mahdollisuuden tutustua mediassa ja aikakauslehdissä esiintyvään populaariin fysiikkaan pintaa syvemältä. Suoritat opintojakson MOOC-verkkokurssina Jyväskylän avoimessa yliopistossa. Arviointi ja suoritustapa tiedotetaan opintojakson alussa.

Kemia, reaaliaine

Valtakunnalliset pakolliset opinnot

KE01 Kemia ja minä (1 op)

Vahvistetaan opiskelijan aiempaa kemian osaamista ja tuodaa näkyväksi kemian merkitystä opiskelijan omassa elämässä. Tutustuminen ainemäärän käsitteeseen esittelee kemiasta kvantitatiivisen puolen. Kokeellisessa työssä harjoitellaan erityisesti turvallista ja huolellista työskentelyä. Toteutetaan yhdessä KE02 moduulin kanssa.

KE02 Kemia ja kestävä tulevaisuus (1 op)

Opiskelija syventää käsitystään kemiallisista sidoksista ja niiden merkityksestä aineen ominaisuuksille. Kokeellisessa työskentelyssä harjoitellaan erityisesti johtopäätösten tekemistä havainnoista. Tutustutaan myös luonnontieteiden ratkaisuihin kestävä elämäntavan edistämiseksi. Toteutetaan yhdessä KE01 moduulin kanssa. (Kurikan LOPS KE01)

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

KE03 **Molekyylit ja mallit** (2 op)

Tavoitteena on, että opiskelija

- osaa käyttää ja soveltaa tietoa hiilen yhdisteistä jokapäiväisen elämän ilmiöissä
- osaa soveltaa ainemäärän ja konsentraation käsitteitä
- osaa tutkia kokeellisesti ja erilaisia malleja käyttäen hiilen yhdisteitä
- ymmärtää, kuinka tieto hiiliyhdisteistä rakentuu kokeellisen toiminnan ja siihen kytkeytyvän mallintamisen kautta
- osaa käyttää tieto- ja viestintäteknologiaa mallintamisen välineenä.

(Kurikan LOPS KE02)

KE04 **Kemiallinen reaktio** (2 op)

Tavoitteena on, että opiskelija

- saa kokonaiskuvan kemiallisten reaktioiden moninaisuudesta ja merkityksestä
- elinympäristössämme
- osaa käyttää ja soveltaa reaktioihin liittyviä käsitteitä

jokapäiväisen elämän, ympäristön ja yhteiskunnan ilmiöissä sekä nykYTEKNOLOGIAN sovelluksissa

- osaa tutkia kemiallisia reaktioita kokeellisesti ja erilaisia malleja käyttäen
- ymmärtää aineen häviämättömyyden merkityksen kemiassa.

(Kurikan LOPS KE03)

KE05 Kemiallinen energia ja kiertotalous (2 op)

Tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää kemiallisen energian varastoinnin ja hyödyntämisen periaatteita ja osaa
- perustella mielipiteitään keskustelussa energiaratkaisuista
- ymmärtää energian häviämättömyyden ja energianmuutokset kemiallisissa reaktioissa
- tuntee merkittävien metallien ominaisuuksia sekä valmistus- ja jalostusprosesseja
- ympäristövaikutuksineen
- osaa tutkia sähkökemian liittyviä ilmiöitä kokeellisesti ja kuvata niitä malleja käyttäen
- tuntee yhteiskunnassa merkittävien metallien kierrätyksen ja kiertotalouden periaatteet sekä niihin liittyviä ratkaisuja.

(Kurikan LOPS KE04)

KE06

Kemiallinen tasapaino (2 op)

Tavoitteena on, että opiskelija

- tunnistaa kemian merkityksen terveyteen ja ympäristöön liittyvien ongelmien
- ratkaisemisessa
- osaa tutkia kokeellisesti reaktionopeuteen ja kemialliseen tasapainoon liittyviä ilmiöitä
- osaa käyttää laskennallisia ja graafisia malleja reaktionopeuden ja kemiallisen tasapainon kuvaamisessa, selittämisessä ja ennusteiden tekemisessä
- osaa esittää tutkimustuloksia
- graafisesti ja arvioida tutkimustuloksia ja -prosessia
- tutustuu teollisuuden prosesseissa ja luonnossa tapahtuviin tasapainoreaktioihin ja niiden merkitykseen.

(Kurikan LOPS KE05)

Muut valinnaiset opinnot

KE07

Kokeellinen kemia (2 op)

Jakson tavoitteena on käytännön ja teorian välisen yhteyden oivaltaminen laboratoriotöitä tekemällä - titrauksia, synteesejä, erilaisia määrityksiä esim. rautatabletin rautapitoisuus, sekä tutkitaan kemiallisia reaktioita

esim. valmistamalla mustaa ruutia. Tutustutaan erilaisiin työmenetelmiin ja tehdään pienimuotoisia tutkimuksia sekä työselostuksia. Mahdollisuuksien mukaan tehdään yritys- tai laboratoriovierailu. Opintojaksolle voi osallistua, jos on suorittanut KE01-KE03.

Arviointi: Suoritusmerkintä (S)
(Kurikan LOPS KE06)

KE08

Kemian kokoava opintojakso (2 op)

Jaksolla valmistaudutaan ylioppilaskokeisiin ja vahvistetaan kokonaiskuvaa lukion kemian oppimäärästä. Opintojaksolla kerrataan myös mahdollisia, tiukkojen aikataulujen vuoksi, heikommin käsiteltyjä aiheita. Opintojaksolla tutustutaan kemistin työhön vierailemalla lähipaikkakunnan yritykseen/ yrityksiin esim. Altia. Opintojaksolle osallistuvien on oltava 18-vuotiaita tai täytettävä 18-vuotta viimeistään opintojakson aikana.

Arviointi: 4-10 tai suoritusmerkintä (S), päätetään opintojakson alussa.

KE09

Kohti kemian YO-koetta (2 op)

Jaksolla jatketaan lukion kemian oppimäärän kokonaiskuvan vahvistamista analysoimalla ja ratkaisemalla edellisten vuosien YO-tehtäviä, hyödyntäen vain abittiympäristön tarjoamia keinoja.

Arviointi: 4-10 tai suoritusmerkintä (S), päätetään opintojakson alussa.

KE10

Orgaaninen kemia (2 op)

Jakson tavoitteena on opiskelijoiden valmistaminen ylioppilas- ja pääsykoetehtävien kaltaisiin vaativampiin/laajempiin orgaanisen kemian tehtäviin. Jakso sopii erityisesti lääketieteellisen ja farmasian opintoja suunnitteleville orgaanisen kemian tietojen sekä kokonaiskuvan vahvistamiseksi ja syventämiseksi.

Arviointi: 4-10 tai suoritusmerkintä (S), päätetään opintojakson alussa.

Katso myös kohdasta Temaattisen opinnot biologiaa ja kemiaa yhdistävän **Vesiympäristö-**opintojakson kuvaus.

Uskonto (Evankelisluterilainen uskonto), reaaliaine

Lukion uskonnonopetuksen tavoitteena on kehittää opiskelijan katsomuksellisia ajattelutaitoja niin, että hän jäsentää omaa identiteettiään ja ymmärtää erilaisia uskontoja ja maailmankatsomuksia. Lisäksi edistetään kulttuurista lukutaitoa sekä suvaitsevutta eri uskontoja, etnisiä ryhmiä ja maailmankatsomuksia kohtaan. Teemoja käsiteltäessä kunnioitetaan uskontojen perinteitä, mutta samalla puututaan ajankohtaisiin kysymyksiin meillä ja muualla.

Valtakunnalliset pakolliset opinnot

UE01 Uskonto ilmiönä -juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä (2 op)

Opintojakson aikana käsitellään uskontoa ilmiönä uskontotieteen näkökulmasta. Jakson aikana opit ymmärtämään katsomusten yleismaailmallista luonnetta ja vaikutuksia kulttuuriin ja yhteiskuntaan. Oppitunneilla tutustutaan kristinuskon, juutalaisuuden ja islamin

keskeisiin piirteisiin, uskontojen yhteisiin juuriin ja niihin liittyviin ajankohtaisiin kysymyksiin.

UE02 Maailmanlaajuinen kristinuskon (2 op)

Opintojaksolla tutustutaan kristinuskon syntyyn ja sen jakautumiseen eri kirkkokunniksi. Oppitunneilla perehdytään kristinuskon moninlaisiin ilmenemismuotoihin sekä erilaisten kristillisten suuntausten vaikutukseen sekä yhteiskuntaan että kulttuuriin historiallisesti ja nykypäivänä.

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

UE03 Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä (2 op)

Opintojaksolla perehdytään Intian, Kiinan ja Japanin uskontoperinteeseen ja nykypäivään. Tarkoitus on tutkia mm. hindulaisuuden, buddhalaisuuden, kungfutselaisuuden, taolaisuuden ja sintolaisuuden taustoja sekä kulttuurisia ja yhteiskunnallisia

vaikutuksia. Lisäksi jaksolla käsitellään toisaalta vanhoja luonnonuskontoja ja toisaalta ns. uususkonnollisuutta. Tavoitteena on myös opiskelijan työelämävalmiuksien kehittäminen ennen muuta kansainvälisissä toimintaympäristöissä. Jakson aikana seurataan kyseisiin uskontoihin liittyvää ajankohtaista keskustelua.

UE04 Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa (2 op)

Opintojaksolla tutustutaan monipuolisesti Suomen uskontotilanteeseen sekä erilaisten uskonnollisten yhteisöjen ja yhteiskunnan välisiin suhteisiin. Uskonnon roolia tarkastellaan niin ihmisten arjessa, lainsäädännössä, työelämässä kuin taloudessakin. Merkittävää on myös suomalainen uskonnottomuus, uskontokritiikki ja uskonnoton tapakulttuuri. Perehdymme eri katsomusten väliseen dialogiin, jolloin olennaisiksi teemoiksi nousevat uskonnon- ja katsomuksenvapaus, yhdenvertaisuus ja mahdollinen syrjintä katsomuksen perusteella. Opintojaksolla on mahdollista toteuttaa vapaaehtoistyön projekti. Opintojakso sopii hyvin yhteen esimerkiksi yhteiskuntaopin kanssa.

UE05 Uskonto taiteissa ja populaarikulttuurissa (2 op)

Opintojakson tarkoituksena on

perehdyttää opiskelija laajasti ja monipuolisesti uskonnon ja tieteen sekä uskonnon ja taiteen välisiin suhteisiin. Uskonnon tutkimuksen näkökulmia ja menetelmiä käsitellään uskontotieteen, teologian, yhteiskuntatieteiden ja kulttuurintutkimuksen kannalta. Uskonnon ja taiteen välistä vuorovaikutusta hahmotellaan hyvin monipuolisesti. Keskeistä on pohtia sekä taideilmaisun merkitystä uskontoon että uskonnon vaikutusta taiteiden kehitykseen. Aineistona käytetään myös populaarikulttuuria.

UE06 Uskonto, tiede ja media (2 op)

Millainen kuva sinulle on muodostunut islamista median myötä? Miten media vaikuttaa käsityksemme erilaisista uskonnoista ja kulttuureista? Näihin kysymyksiin saat vastauksia tällä opintojaksolla. Tutustut myös muihin uskontoon liittyviin ajankohtaisiin teemoihin mediassa ja opit analysoimaan ja arvioimaan uskonnon ja median välistä suhdetta. Opintojakson aikana käytetään monipuolisesti verkkomateriaaleja, ja tuotetaan myös omaan oppimiseen liittyvää materiaa mediaan (tekstin, kuvan tai liikkuvan kuvan muodossa).

Muut valinnaiset opinnot

UE07 Kaikki tiet vievät Roomaan

(2 op)

Opintojaksoon kuuluvan opintomatkan tavoitteena on perehtyä monipuolisesti eri työtavoin Rooman kaupungin uskontoon, arkkitehtuuriin, kulttuuriin ja kuvataiteeseen, erityisesti katolisen kirkon näkökulmasta. Opintojakso tarjoaa opiskelijoille mahdollisuuden syventyä antiikin ajan historiaan sekä opiskella Euroopan keskeistä aineellista ja henkistä kulttuuri- ja uskontoperintöä. Opintojakson suunnittelussa ja toteutuksessa korostetaan opiskelijälähtöisyyttä ja omatoimisuutta. Tavoitteena on harjoitella itsenäistä tiedonhankintaa, tiedon arviointia kriittisesti, sekä kokonaiskuvan rakentamista Rooman kulttuurihistoriasta ja nykytilasta. Opintojakso on suunnattu uskonnon kirjoittajille ja jakson ajankohta on 3. lukuvuoden syyslukukausi. Jakso toteutetaan yhteistyössä HI07-opintojakson kanssa.

Arviointi: suoritusmerkintä (S)

UE08 Kohti uskonnon ylioppilaskirjoituksia

(2 op)
Opintojakson tarkoituksena on syventää lukion uskonnon valtakunnallisten opintojaksojen

sisältöjä. Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija muodostaa kokonaiskuvan uskonnon valtakunnallisista opintojaksoista ja niiden välisistä yhtymäkohdista, kertoo ja syventää lukion oppimäärän uskonnon osaamistaan sekä tuntee uskonnon ainereaalikokeen rakenteen, tehtävätyypit ja sitä koskevat säädökset sekä terävöittää vastaustekniikkaa. Jakson päätteeksi opiskelijat osallistuvat uskonnon preliminäärikokeeseen. Arviointi: suoritusmerkintä (S)

UE09 Kansanusko, salatieteet ja uushenkisyys

(2 op)
Nyky päivänä erilaiset uushenkiset liikkeet yleistyvät Suomessa ja maailmalla. Opintojaksolla pyrimme ymmärtämään liikkeiden juuret ja aikaisemmat muodot historiassa. Syvennämme tietämystä myös kansanuskon eri muodoista enimmäkseen Suomessa. Mihin muinaissuomalaiset uskoivat? Millaisia muotoja kansanusko on saanut kristinuskon myötä? Tutustumme erilaisiin uushenkisiin liikkeisiin ja niiden vaikutukseen sekä mediassa, taiteessa että maailmanuskunnoissa.

Arviointi: suoritusmerkintä (S)

UE010 Rauha, ihmisoikeudet ja uskonnot

(2 op)

Uskonnot ovat mukana rauhanrakentamisessa, kehitysyhteistyössä ja ihmisoikeuksien edistämisessä. Tutustumme erilaisten kehitysapu- ja ihmisoikeusjärjestöjen työhön. Tutustumme myös erilaisiin konflikteihin historiassa ja uskontojen rooliin niiden ratkomisessa. Opintojaksolla on yhteyksiä esimerkiksi historiaan, yhteiskuntaoppiin ja maantietoon. Arviointi: suoritusmerkintä (S)

Elämäkatsomustiedon opetus on tarkoitettu uskontokuntiin kuulumattomille opiskelijoille. Myös uskontokuntiin kuuluvat, joiden oman uskontokunnan opetusta ei järjestetä, voivat osallistua ET:n opetukseen. Voit myös valita ET:n opintojaksoja, vaikka kuulut ev.lut. kirkkoon ja osallistut UE-opetukseen.

Elämäkatsomustieto on oppiaineena perustaltaan monitieteinen. Se ammentaa aineistonsa niin ihmis-, yhteiskunta- kuin kulttuuritieteistä. Opiskelu perustuu ihmisten mahdollisuuteen ja oikeuteen elää vapaina ja keskenään tasavertaisina. Lähtökohtana on ihmisen oma kyky tutkia maailmaa ja laajentaa tietämystään ja ohjata yhteisin toimin elämäänsä. Ihminen rakentaa itse tulevaisuutensa. Näin kehittyvät myös oma eettinen arviointikyky sekä vuoropuhelun, kuuntelun ja itseilmaisun taidot. Pyrkimyksenä on polkujen löytyminen kohti hyvää elämää niin yksilönä kuin yhteisönä.

Valtakunnalliset pakolliset opinnot

ET01

Minä ja hyvä elämä (2 op)

Opiskelija pohtii omaa elämäkatsomustaan ja identiteettiään peilaten niitä eri hyvän elämän malleihin ja identiteetin osa-alueisiin. Tämä vahvistaa hänen itsetuntemustaan, mikä on omiaan kehittämään myös hänen hyvinvointiosaamistaan. Lisäksi sisällöt tarjoavat opiskelijalle eväitä elämäkatsomukselliseen keskusteluun, jonka puitteissa toteutuu vuorovaikutusosaaminen.

ET02

Minä ja yhteiskunta (2 op)

Tavoitteena on, että opiskelija hahmottaa yhteisöllisyyden merkityksen ihmisyydelle ja omalle identiteetille. Opintojakson aikana tarkastelemme sosiaalisia ilmiöitä ja yhteiskunnallisia rakenteita tieteellisesti sekä niiden merkitystä yksilön elämäkatsomukselle. Tavoitteena on ymmärtää ihmisoikeuksien, uskonnon- ja omantunnonvapauden, yhdenvertaisuuden, demokratian, rauhan, yhteiskunnallisen ja globaalin oikeudenmukaisuuden

sekä kestävän tulevaisuuden rakentamisen periaatteita.

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

ET03

Kulttuurit (2op)

Opintojaksolla tarkastelemme sosiaalisia ilmiöitä yhteiskunnallisia rakenteita ja muutoksia sekä niiden merkitystä yksilön elämänvalinnoille. Muita keskeisiä sisältöjä ovat ihmisoikeudet, uskonnon- ja omantunnon vapaus, yhdenvertaisuus, yhteiskunnallinen ja globaali oikeudenmukaisuus sekä kestävän tulevaisuuden rakentamisen lähtökohdat ja periaatteet.

ET04

Katsomukset (2 op)

Tämä opintojakso sopii kaikille niille, jotka ovat kiinnostuneita kulttuurintutkimuksesta ja ylipäättään kulttuureista. Keskeisiä sisältöjä ovat kulttuurin tutkimuksen käsitteistö, kulttuurien vuorovaikutus, erilaiset elämäkatsomukselliset ratkaisut sekä maailman kulttuurisen moninaisuuden rikkaus.

ET05

Uskonnot ja uskonottomuus (2 op)

Opintojakson sisällöt liittyvät uskonnollisiin ja uskonnottomisiin

katsomuksiin (ateismi, agnostisismi). Tutustumme tarkemmin kristinuskoon, juutalaisuuteen ja islamiin sekä kiinnostuksen mukaan myös muihin uskontoihin. Opit ymmärtämään, millainen merkitys uskonnoilla on yhteiskuntaan.

ET06

Tulevaisuus (2 op)

Opintojakson aikana käsitellään, miten uskonnot ovat kehittyneet aikojen saatossa, miten ne ovat vaikuttaneet ihmiskuntaan sekä millainen merkitys niillä on tulevaisuudessa.

Filosofiassa perehdytään mm. ihmisen tiedollisiin, eettisiin ja esteettisiin kysymyksiin. Kysymysten käsittelyn perustana ovat ajattelun tiedolliset hyveet: kriittisyys, johdonmukaisuus, ristiriidattomuus ja järjestelmällisyys. Filosofian opintojen tiedollinen aines on välttämätöntä myös kulttuuriperintömme ja nykykulttuurin ymmärtämiseksi.

Valtakunnalliset pakolliset opinnot

FI01 Johdatus filosofiseen ajatteluun (2 op)

Tutustut filosofiaan tieteenalana nyt ensimmäistä kertaa. Tavoitteena on, että osaat hahmottaa filosofisia ongelmia ja niiden erilaisia mahdollisia ratkaisuja filosofian perinteessä ja ajankohtaisiin kysymyksiin sovellettuina. Oppitunneilla erittelemme, jäsenämme ja arvioimme erilaisten keskusteluteemojen kanssa väitteitä, niiden merkityksiä ja perusteluja. Siten opit hallitsemaan argumentaation perustaidot ja opit luottamaan omaan ajatteluusi sekä arvioimaan kriittisesti. Tämän jakson keskeisiä

teemoja ovat myös kysymykset liittyen tietoon (tietoteoria) sekä olemassaoloon (ontologia).

FI02 Etiikka (2 op)

Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija perehtyy filosofisen etiikan keskeisiin käsitteisiin, kysymyksiin ja teorioihin sekä ympäristöfilosofian perusteisiin. Jakson aikana osaat jäsentää oman elämän merkityksellisyyttä ja elämänvalintoja filosofisen käsitteistön avulla. Tavoitteena on myös, että osaat eritellä ja arvioida toimintaa eettisesti sekä kykenet jäsentämään omia moraalisia ratkaisujasi ja arvioitasi filosofisen etiikan välinein.

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

FI03 Yhteiskuntafilosofia (2 op)

Opintojaksolla perehdytään yhteiskuntafilosofian käsitteistöön, peruskysymyksiin, suuntauksiin ja ajankohtaisiin teemoihin sekä yhteiskuntafilosofiseen perustelemiseen. Poliittisia ja yhteiskunnallisia kysymyksiä lähestytään näkökulmasta,

joka poikkeaa tutusta ja tavanomaisesta. Aiheina ovat mm. yksilön ja yhteisön suhde, oikeudenmukaisuus, valta ja sen mekanismit sekä erilaiset poliittiset aatteet ja näiden yhteiskuntafilosofiset tulkinnat. Ajankohtaisia aiheita ovat tasa-arvo- ja sukupuolikysymykset, globalisaatio ja taloudellinen oikeudenmukaisuus sekä kestävä kehitys. Jakson tavoitteena on lisätä kykyä analyttiseen ja tasapuoliseen yhteiskuntafilosofiseen keskusteluun ja perusteluun sekä argumentoinnin arviointiin.

FI04 Totuus (2 op)

Opintojakson aiheita ovat tieto, tieteellinen ajattelu ja tieteenfilosofia, todellisuuden luonne ja totuus. Opintojaksolla perehdytään filosofisen ontologian kysymyksiin (esimerkiksi todellisuuden luonne ja tekoälyn mahdollisuus) ja tietoteorian kysymysten (esimerkiksi totuusteoriat) kautta filosofisen ajattelun ja argumentoinnin tapoihin. Tavoitteena on myös lisätä opiskelijan ymmärrystä tieteellisen prosessin luonteesta ja sitä kautta lukion eri oppiaineisiin liittyvän tiedon perustelemisesta ja valmentaa tuleviin tiedeopintoihin sekä edistää tiede- ja monilukutaitoa.

Muut valinnaiset opinnot

FI05 Kohti filosofian ylioppilaskirjoituksia (2 op)

Opintojakson tarkoituksena on syventää lukion filosofian valtakunnallisten opintojaksojen sisältöjä. Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija muodostaa kokonaiskuvan filosofian valtakunnallisista opintojaksoista ja niiden välisistä yhtymäkohdista, kertaa ja syventää lukion oppimäärän filosofian osaamistaan sekä tuntee filosofian ainereaalikokeen rakenteen, tehtävätyypit ja sitä koskevat säädökset sekä terävöittää vastaustekniikkaa. Jakson päätteeksi opiskelijat osallistuvat filosofian preliminäärikokeeseen. Arviointi: suoritusmerkintä (S).

Psykologia, reaaliaine

Ihmisen toimintaa tutkivana tieteenä psykologia antaa opiskelijalle valmiuksia havainnoida ja ymmärtää monipuolisesti ihmistä ja hänen toimintaansa vaikuttavia tekijöitä. Psykologisen tiedon ja käsitteiden avulla opiskelija voi omakohtaisesti tunnistaa, tiedostaa ja käsitellä psyykkisiä ilmiöitä. Psykologian tiedot ja taidot tukevat itsetuntemusta, itsensä kehittämistä ja psyykkisen hyvinvoinnin ylläpitämistä. Psykologian yhtäältä kokeellinen ja toisaalta pohdiskeleva ote luo opiskelijalle mahdollisuuden kehittää omaa kriittistä ajatteluaan. Psykologia on tiede, jonka tutkimustuloksia sovelletaan asiantuntijuudesta ja oppimisesta aina mielenterveyspsykologiaan saakka.

Valtakunnalliset pakolliset opinnot

PS01 Toimiva ja oppiva ihminen (2 op)

Opintojakso tutustuttaa sinut toiminnan selittämiseen psykologian näkökulmasta. Saat perustiedot ihmisen toimintaan vaikuttavista biologisista, sosiaalisista ja kulttuurisista sekä

psyykkisistä tekijöistä. Tavoitteena on ohjata sinua soveltamaan psykologiaa hyvinvointisi edistämiseen ja oppimisen taitojen kehittämiseen. Lisäksi syvennyt yhteen valinnaiseen hyvinvoinnin ilmiöön ja harjoittelet samalla tiedonhakua sekä psykologista ajattelua ja argumentointia.

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

PS02 Kehittyvä ihminen (2 op)

Opintojaksolla perehdyt kehityspsykologiaan, joka tutkii ihmisen kehitystä. Keskeinen sisältö muodostuu ihmisen elämänkaaren, psyykkisen kehityksen ja siihen vaikuttavien tekijöiden sekä kehityspsykologisten teorioiden ja sovellusten tarkastelusta. Lisäksi tarkastelemme kehitystä (lapsuutta ja nuoruutta) tekemällä opintojakson aikana Minä-kansion, jossa sovellamme ja analysoimme elämänpolkua kehityspsykologisen tiedon valossa.

PS03 Tietoa käsittelevä ihminen (2 op)

Opintojakson aikana tutustut ihmisen tiedonkulkuun hermostossa, havaitsemiseen, muistiin, tarkkaavaisuuteen sekä valinnaisesti yhteen seuraavista toiminnoista (päättöksenteko, ongelmanratkaisu, asiantuntijuus tai kielelliset toiminnot). Oppitunneilla käytetään monipuolisesti havainnollistavia materiaaleja, hyödynnetään verkkomateriaaleja sekä tutustutaan psykologisen tutkimuksen prosessiin.

PS04 Tunteet ja mielenterveys (2 op)

Opintojakson keskeisiä teemoja ovat tunteiden ja niiden ilmaisuun ja säätelyyn liittyvät tekijät sekä psyykinen hyvinvointi ja psyykkisen tasapainon ylläpitoon liittyvät tekijät kuten stressi, kriisit ja uni. Opintojakson aikana tutustut lisäksi mielenterveyden häiriöihin ja niiden hoitomenetelmiin.

PS05 Yksilöllinen ja yhteisöllinen ihminen (2 op)

Opintojakson aikana tutustutaan persoonallisuuspsykologiaan, jossa keskiönä on yksilön persoonallisuus ja sen rakenteen ja toiminnan selittäminen. Syvennät tietojasi siitä, miten persoonallisuuteen vaikuttavat temperamentti,

älykyys, lahjakkuus ja erilaiset tulkintatyyli. Lisäksi opintojakson aikana perehdyt siihen, miten yksilön toimintaan vaikuttavat tilanetekijät, ryhmä ja kulttuuri.

Muut valinnaiset opinnot

PS06 Hyvinvointia lukiolaiselle (2 op)

Elämäntaitoihin keskittyvän opintojakson tärkein tavoite on auttaa sinua löytämään keinoja, joilla voit ylläpitää ja lisätä omaa hyvinvointia, itsestäsi välittämistä ja itsetuntemusta. Saat runsaasti hyvinvointiin liittyvää tietoa, joka nivoutuu erityisesti psykologiaan, mutta myös muihin terveystieteisiin. Jakson aikana annettavat harjoitustehtävät ovat käytännönläheisiä ja omien ratkaisujen löytämiseen tukevia. Sekä tieto-osuudet että erilaiset harjoitustehtävät tarjoavat elämänhallintaa ja hyvinvointia ylläpitäviä ja edistäviä keinoja, joista jokainen valitsee itselleen sopivimmat. Arviointi: suoritusmerkintä (S).

Opintojakson keskeiset sisällöt ovat

- Kohti itseni näköistä elämää: tarpeet, arvot ja tavoitteet
- Hyvä arjen perusta: ruokailu, uni ja liikkuminen
- Stressi, ajanhallinta ja rentoutuminen

- Ajatusten tunnistaminen ja niiden kanssa työskentely
- Tunteet, itsetuntemus ja itsetunto
- Sosiaaliset taidot ja ihmissuhteet
- Ole oman elämäsi tähti: voimavarat, ratkaisukeskeisyys ja unelmat

PS07 Pärjäämiskoulu (2 op)

Miten päästä eteenpäin koulutuksessa ja työelämässä? Miten pärjätä pääsykokeissa ja työmarkkinoilla? Miten pärjätä itsensä ja toisten kanssa? Harjoitteleme pärjäämistä erilaisten käytännön harjoitusten avulla. Opintojaksolla toteutetaan myös vierailuja, jotka antavat näkökulmia pärjäämiseen. Psykologian sisällöistä painopiste on itsetuntoon ja vuorovaikutukseen liittyvien teemojen syventämisessä. Arviointi: suoritusmerkintä (S)

PS08 Pahuuden psykologia

(2 op)

Voiko pahuuden ihmisessä määritellä psykologiassa? Voiko sitä tutkia? Näin voisi olla helpompaa ymmärtää, miten sitä voitaisiin vähentää. Pehdymme yhteiskunnan negatiivisiin ilmiöihin kuten koulukiusaamiseen, syrjintään, rikoksiin ja vallan väärinkäyttöön ja pyrimme ymmärtämään psyykkisiä, geneettisiä ja sosiaalisia syitä, jotka näihin ilmiöihin vaikuttavat. Arviointi: suoritusmerkintä (S)

PS09

Rakkaus, seksuaalisuus, parisuhde ja perhe (2 op)

Opintojakson tavoitteena on antaa opiskelijalle aineksia oman seksuaalisuuden ja omien tunteiden sekä ihmissuhteiden parempaan erittelemiseen ja ymmärtämiseen. Rakkauteen ja seksuaalisuuteen perehdytään käsittelemällä mm. ihastumista, rakastumista, seurustelua sekä seksuaalisuutta ihmisen elämänsä aikana. Aiheet antavat opiskelijalle mahdollisuuden pohtia parisuhteeseen vaikuttavia tekijöitä ja merkitystä perheeseen ja tulevaisuuteen. Arviointi: suoritusmerkintä (S).

PS010

Kohti psykologian ylioppilaskirjoituksia (2 op)

Opintojakson tarkoituksena on syventää lukion psykologian valtakunnallisten opintojaksojen sisältöjä. Tavoitteena on, että opiskelija muodostaa kokonaiskuvan psykologian valtakunnallisista opintojaksoista ja niiden välisistä yhtymäkohdista, kertoo ja syventää lukion oppimäärän psykologian osaamistaan sekä tuntee psykologian aineenaalikokeen rakenteen, tehtävätyypit ja sitä koskevat säädökset sekä terävöittää vastaustekniikkaa. Jakson päätteeksi opiskelijat osallistuvat psykologian preliminäärikokeeseen. Arviointi: suoritusmerkintä (S).

Historia, reaaliaine

Historian opiskelu vahvistaa opiskelijan yleissivistystä ja edellytyksiä ymmärtää oman aikansa maailmaa sekä sen muutosprosesseja. Se antaa välineitä nykyisyyden ymmärtämiseen ja avaa näkökulmia tulevaisuuden kehityksen pohtimiseen. Historia on perustana tämän päivän ongelmien ja muutosten ymmärtämiselle niin globaalilla kuin paikallisellakin tasolla. Tieteenä ja oppiaineena historialle on ominaista laajuus ja monipuolisuus. Tarkastelun kohteena on erityisesti ihmisen toiminta ja ajattelu.

Valtakunnalliset pakolliset opinnot

HI01

Ihminen ympäristön ja yhteiskuntien muutoksessa (2 op)

Opintojakso tarkastelee yksilön, yhteiskunnan ja luonnon välistä vuorovaikutusta eurooppalaisessa ja globaalissa kulttuuriympäristössä. Opetuksen näkökulma on nykyisyyden selittämisessä sekä historiallisten ilmiöiden pitkän aikavälin tarkastelussa. Opintojaksolla

tarkastellaan historian ajanjaksoja aina ihmisen alkua ajoista nykyisten hyvinvointiyhteiskuntien kehittymiseen saakka. Historiataitoja harjoitellaan hyödyntämällä monipuolisia historiallisia lähteaineistoja.

HI02

Kansainväliset suhteet (2 op)

Opintojaksossa perehdytään kansainvälisen politiikan keskeisiin ilmiöihin ja valtasuhteiden muutoksiin 1900-luvun alusta nykypäivään. Opintojaksolla analysoidaan kansainvälistä politiikkaa erilaisten taloudellisten ja ideologisten mallien näkökulmista. Keskeisiä teemoja ovat kilpailun ja yhteistyön välinen jännite ja erilaisten poliittisten järjestelmien kilpailu. Jakson aikana syvennetään tiedon hakemisen, analysoinnin ja tuottamisen taitoja sekä perehdytään kansainvälisiin suhteisiin liittyvien erityyppisten lähteiden tulkintaan ja arviointiin.

HI03

Itsenäisen Suomen historia (2 op)

Opintojakson tarkoituksena on opiskella Suomen historian keskeisiä muutosprosesseja ja kehityslinjoja taustoineen autonomian ajan loppupuolelta

nykyaikaan. Keskeisiä tarkastelun kohteita ovat Suomen valtiollisen ja kansainvälisen aseman kehittyminen, muutoksiin liittyvät kriisit, siirtyminen sääty-yhteiskunnasta kansalaisyhteiskuntaan sekä poliittiset, taloudelliset ja kulttuuriset murrokset.

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

HI04 Eurooppalaisen maailmankuvan kehitys

(2 op)

Opintojakso tarkastelee yhteiskunnallisen ajattelun, aatteiden ja ihmisoikeuksien kehittymistä sekä myyttisiä, uskonnollisia ja tieteellisiä maailmanselityksiä antiikista nykypäivään. Tiesitkö, että Eurooppa -sanan alkuperälle on esitetty ainakin kolme eri tulkintaa? Oppitunneilla tutustutaan eurooppalaiseen kulttuuriperintöön, taiteeseen ja tieteseen monipuolisten lähdemateriaalien kautta. Antiikin ajan taiteet, keskiajan ritarikulttuuri, 1900-luvun populaarikulttuuri ja kaikki siltä väliltä ovat tämän opintojakson keskiössä.

HI05 Ruotsin itämaasta Suomeksi

(2 op)

Opintojaksolla tarkastellaan

Suomen kehitystä osana Itämeren alueen historiaa autonomian ajalle asti. Opintojakson aikana käydään opintomatalla Turussa tai Helsingissä yhteistyössä Kurikan muiden lukioiden kanssa. Opetus keskittyy yhteiskunnan, talouden ja ympäristön lisäksi yhteisöjen ja yksilöiden väliseen vuorovaikutukseen, arjen historiaan ja ihmisten elämäntapaan sekä elinkeinoin historian eri vaiheissa. Jaksolla syvennyttään erityisesti lähiympäristön historian lähteisiin ja erilaisiin tutkimusmenetelmiin.

HI06 Maailman kulttuurit kohtaavat

(2 op)

Opintojaksolla perehdytään kulttuuriin kokonaisvaltaisena käsitteenä. Kulttuuriin voidaan katsoa koostuvat esimerkiksi musiikista, tavoista, ruuasta, alakulttuureista, kielestä, taiteesta... vain taivas on rajana! Opiskelijat voivat vaikuttaa mihin kulttuureihin tutustutaan ja valita kulttuurin, johon itse haluaa perehtyä laajemmin. Jaksossa myös tarkastellaan, miten suhtautuminen eri kulttuureihin on vaihdellut ajattelun ja yhteiskuntien rakenteen muuttuessa. Opintojaksolla tarkastellaan eurooppalaisen ja Euroopan ulkopuolisten kulttuurien kohtaamista ja vuorovaikutusta historian eri aikoina.

Muut valinnaiset opinnot

HI07 Kaikki tiet vievät Roomaan

(2 op)

Opintojaksoon kuuluvan opintomatkan tavoitteena on perehtyä monipuolisesti eri työtavoin Rooman kaupungin historiaan, arkkitehtuuriin, kulttuuriin ja kuvataiteeseen, erityisesti historian näkökulmasta. Opintojakso tarjoaa opiskelijoille mahdollisuuden syventyä antiikin ajan historiaan sekä opiskella Euroopan keskeistä aineellista ja henkistä kulttuuriperintöä. Opintojakson suunnittelussa ja toteutuksessa korostetaan opiskelijälähtöisyyttä ja omatoimisuutta. Tavoitteena on harjoitella itsenäistä tiedonhankintaa, tiedon arviointia kriittisesti, sekä kokonaiskuvan rakentamista Rooman kulttuurihistoriasta ja nykytilasta. Opintojakso on suunnattu historian kirjoittajille ja jakson ajankohta on 3. lukuvuoden syyslukukausi. Jakso toteutetaan yhteistyössä UE07-opintojakson kanssa. Arviointi: suoritusmerkintä (S).

HI08 Maailmantilanne nyt

(2 op)
Mitä maailmassa tapahtuu juuri nyt? Opintojaksolla perehdytään maailmanpolitiikan ajankohtaisiin tapahtumiin ja niiden taustoihin. Tutustumme maailman

suurvaltoihin sekä maailmanpolitiikkaa liikuttaviin tekijöihin, kuten taloudellisiin virtoihin, sotilaalliseen voimaan ja poliittisiin liittoihin. Lisäksi tutkimme maailmanpolitiikan ajankohtaisia tai potentiaalisia konflikteja. Opintojaksolla hyödynnetään aktiivisesti kotimaista ja kansainvälistä mediaa sekä harjoitellaan kriittistä suhtautumista median välittämään tietoon. Jakso syventää ja täydentää Kansainväliset suhteet (HI2) -opintojakson sisältöjä. Historian aineareaalikokeen lisäksi jakso tukee yhteiskuntaopin ylioppilaskirjoituksiin valmistautumista. Arviointi: suoritusmerkintä (S).

HI09 Naishistoriaa

(2 op)
Opintojaksolla keskitytään naisten historiaan ja tutkitaan, miten naisten asema on historiallisesti kehittynyt tai muuttunut. Esille tulee niin tunnettuja kuin tavallisiakin naisia ja se, millaista heidän elämänsä on ollut eri aikakausina eri kulttuureissa/yhteiskunnissa. Naishistorian tutkimus laajentaa kuvaa menneisyydestä ja tuo entistä monipuolisemmin esiin monet toimijat. HI09 ja HI010 toteutetaan toteutetaan vuorovuosina. Arviointi: suoritusmerkintä (S).

HI010

Sotahistoriaa (2 op)

Sotahistorian opintojaksolla tarkastellaan sotaa laajasti yhteiskuntaa muuttavana ja jatkuvasti läsnä olevana voimana, joka vaikuttaa poliittisiin suhteisiin ja talouteen merkittävästi myös rauhan aikana. Jakson aihepiiriin kuuluu niin aseteknologinen kehitys, sodankäynnin muutokset, suuret taistelut, eri ihmisryhmien asema sodassa sekä se, miten sotaa käsitellään populaarikulttuurissa (musiikki, pelit, elokuvat). HI09 ja HI010 toteutetaan toteutetaan vuorovuosina.

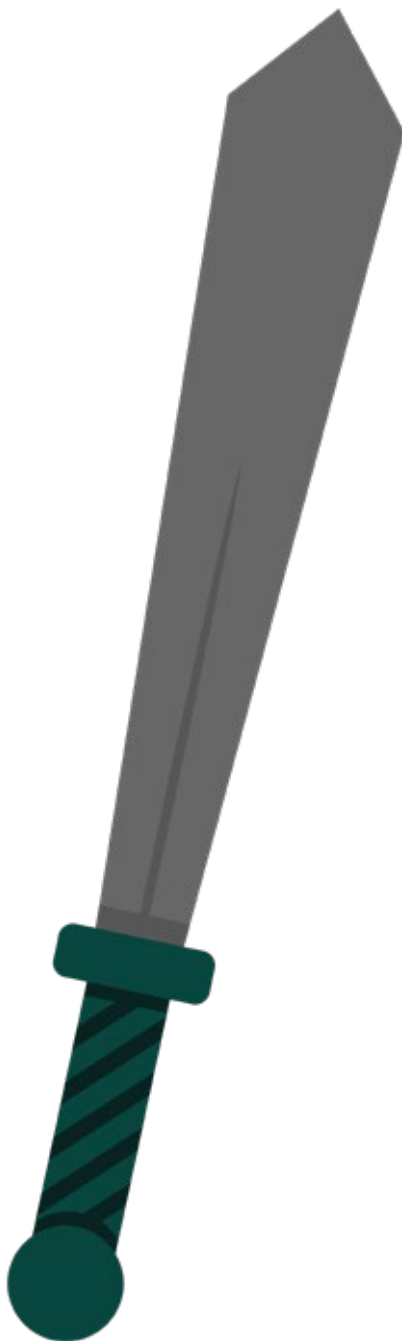
Arviointi: suoritusmerkintä (S).

HI011

Kohti historian ylioppilaskirjoituksia (2 op)

Opintojakso on tarkoitettu valmennusopinnoiksi historian ylioppilaskirjoituksiin.

Arviointi: suoritusmerkintä (S).

Yhteiskuntaoppi, reaaliaine

Yhteiskuntaopin opiskelu syventää opiskelijan käsitystä ympäröivästä yhteiskunnasta ja antaa hänelle valmiuksia kasvaa yhteiskunnallisista asioista kiinnostuneeksi aktiiviseksi kansalaiseksi. Kansalaisyhteiskuntaa, yhteiskunnan rakenteita ja keskeisiä ilmiöitä, valtaa, taloutta ja vaikuttamista tarkastellaan suomalaisesta, eurooppalaisesta ja globaalista näkökulmasta. Yhteiskuntaoppi rakentuu eri yhteiskuntatieteiden ja oikeustieteen sisällöistä. Yhteiskuntaoppi luo opiskelijalle edellytyksiä kriittiseen ajankohtaisten ilmiöiden tutkimiseen, arviointiin sekä tulevien kehityssuuntien ja vaihtoehtojen pohdintaan. Lisäksi se vahvistaa talousosaamista ja oikeudellista ymmärrystä. Lähtökohtana on elävän kiinnostuksen herättäminen yhteiskunnallisiin asioihin ja maailman tapahtumiin. Erityistä huomiota kiinnitetään yhteiskunnallisen ajattelun taitoihin, kuten monipuoliseen tiedonhankintaan, tiedon ja tilastollisten aineistojen kriittiseen tulkintaan sekä keskustelu- ja argumentointitaitoihin.

Valtakunnalliset pakolliset opinnot

YH01

Suomalainen yhteiskunta (2 op)

Opintojakso perehdyttää valtiollisiin ja yhteiskunnallisiin järjestelmiin ja niissä vaikuttamiseen. Jakso keskittyy suomalaisen yhteiskunnan analyysiin valtioopin, sosiaalipolitiikan ja sosiologian käsitteistöä ja teorioita hyödyntäen. Keskeisiä näkökulmia ovat demokratia, yhteiskunnan perusrakenteiden kehitys, valta ja vaikuttaminen aktiivista ja osallistuvaa kansalaisuutta korostaen.

YH02

Taloustieto (2 op)

Taloustieteisiin pohjautuva opintojakso johdattaa ymmärtämään talouden peruseriaatteita ja ajankohtaista talouspoliittista keskustelua. Se käsittelee mikro- ja makrotalouden kysymyksiä kansalaisten, yritysten ja valtioiden näkökulmista. Jakson aikana perehdytään talouden ja politiikan kytköksiin sekä työnteon ja yrittämisen merkitykseen hyvinvointivaltion rahoittamisessa.

Lisäksi tarkastellaan talouden ja ympäristön suhdetta kestävän kehityksen näkökulmasta.

YH03 **Suomi, Eurooppa ja muuttuva maailma** (2 op)

Opintojakso perehdyttää Euroopan taloudelliseen ja poliittiseen yhdentymiseen. Jakson aikana opitaan seuraamaan ajankohtaisia maailman tapahtumia. Se kannustaa osallistumaan erilaisia kansainvälisen politiikan ilmiöitä koskevaan keskusteluun. Opintojakson toteuttamisessa painotetaan tutkivaa oppimista, jossa hyödynnetään mediaa ja muita monipuolisia informaatiolähteitä.

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

YH04 **Kansalaisen lakitieto** (2 op)

Opintojaksolla perehdytään Suomen oikeusjärjestyksen ja oikeuden käytön perusasioihin. Tutustutaan tärkeimpiin oikeudellisiin sopimuksiin ja tiedon lähteisiin sekä paneudutaan tavanomaisten oikeusasoiden hoitamiseen sekä tutustutaan erilaisiin ennakkotapauksiin.

Muut valinnaiset opinnot

YH05 **Politiikan syventävä opintojakso** (2 op)

Opintojaksolla syvennyttään politiikkaan ja erityisesti vaaleihin. Keitä vaaleissa on ehdolla ja millaista politiikkaa eri puolueet tällä kertaa ajavat? Poliitiikan opintojaksolla oppii ymmärtämään politiikkaa ja poliittisen toiminnan ideologisia tavoitteita. Jaksolla perehdytään poliittisen vaikuttamiseen sekä vaikuttamisen kohteen että vaikuttajan näkökulmista. Opintojakson teema vaihtuu vuosittain ja perustuu ajankohtaisiin aiheisiin, mutta teemasta riippumatta opintojakson ytimessä on politiikka. Opintojakso järjestetään vaalivuosina. Arviointi: suoritusmerkintä (S).

YH06 **Yhteiskunta- ja talouspolitiikka** (2 op)

Opintojakso syventää yhteiskuntaopin pakollisilla opintojaksoilla opittuja asioita. Opetusmateriaalina käytetään runsaasti ajankohtaismateriaalia ja opetellaan lukemaan erilaisia tilastoja ja graafisia kuvioita. Opintojakson painotus voi vaihdella vuosittain ajankohtaisten aiheiden mukaan. Arviointi: suoritusmerkintä (S).

YH07 **Lukiolaisten sijoittajakoulu** (2op)

Opintojaksolla tutustutaan osakesäästämisen ja sijoittamisen perusteisiin. Opintojakso kestää noin 2 vuotta ja se koostuu säännöllisistä tapaamisista, joissa tarkastellaan erilaisia talouden ilmiöitä sijoittamisen näkökulmasta ja harjoitellaan taloustaitoja. Kahdella ensimmäisellä tapaamiskerralla opiskelijat laativat itselleen opettajan avustuksella säästämis- ja sijoitussuunnitelman, jota he pyrkivät noudattamaan lukio-opiskeluidensa (eli noin kolmen vuoden) ajan. Säästämis- ja sijoitussuunnitelma hyväksytetään huoltajilla. Itse säästäminen tapahtuu opiskelijan ehdoilla: jokainen opiskelija määrittelee itselleen sopivan summan, jonka hän pyrkii laittamaan sivuun joka kuukausi sijoitustililleen. Nämä rahat sijoitetaan opiskelijan valitsemiin sijoitustuotteisiin, kuten osakerahastoihin. Koska rahasto- ja osakesijoittaminen edellyttää osake- ja rahastosalkkua, tarvitaan salkun avaamiseen huoltajien apua. Alaikäiselle voi avata rahastosalkun helposti internetissä. Samalla huoltajille tarjoutuu hyvä mahdollisuus seurata lapsensa sijoitustoimintaa. Koska kaikkeen sijoitustoimintaa liittyy taloudellisia riskejä (opiskelija saattaa esimerkiksi menettää osan tai kaiken säästämistään varoista), tarvitaan Lukiolaisten

sijoittajakouluun osallistumiseen huoltajien lupa. Arviointi: suoritusmerkintä (S).

YH08 **Kohti yhteiskuntaopin ylioppilaskirjoituksia** (1 op)

Opintojakso on tarkoitettu valmennusopinnoiksi yhteiskuntaopin ylioppilaskirjoituksiin. Arviointi: suoritusmerkintä (S).

Terveystieto, reaaliaine

Terveystieto kehittää terveysosaamista, joka rakentuu terveyteen liittyvistä tiedoista, käytännön taidoista, kriittisestä ajattelusta, itsetuntemuksesta ja eettisestä vastuullisuudesta. terveystiedon opiskelu tukee kasvamista tasapainoiseksi ja sivistyneeksi ihmiseksi ja aktiiviseksi yhteiskunnan jäseneksi sekä antaa työelämän, harrastusten sekä persoonallisuuden monipuolisen kehittämisen kannalta tarpeellisia tietoja, taitoja ja valmiuksia.

Valtakunnalliset pakolliset opinnot

TE01

Terveysvoimavarana (2 op)

Opintojaksolla luodaan kokonaiskuvaa ihmisen voimavaroista, terveyden edistämisestä sekä terveyttä määrittävistä tekijöistä ja niiden yhteyksistä ja vaikutusmekanismeista. Lisäksi syvennetään ja laajennetaan perusopetuksen aikana hankittua ymmärrystä elintapojen merkityksestä terveydelle ja arvioidaan terveyden edellytysten toteutumista omassa elämässä, perheessä ja lähiyhteisöissä.

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

TE02

Terveys ja ympäristö (2 op)

Opintojaksolla kehitetään valmiuksia arvioida kriittisesti terveyteen liittyvää tietoa ja viestintää sekä perehdytään tutkimustiedon hankkimisen periaatteisiin. Keskeistä on mediaympäristön ohella tarkastella myös muiden elinympäristöjen terveysvaikutuksia sekä arvioida omien valintojen merkitystä ympäristön terveellisyydelle. Lisäksi opintojaksolla syvennyttään riippuvuuksiin ja niiden vaikutuksiin.

TE03

Terveys ja yhteiskunta (2 op)

Opintojaksolla tarkastellaan laajasti terveyden edistämisen ja sairauksien ehkäisyn historiallisia kehityslinjoja sekä tulevaisuuden haasteita yhteiskunnassa. Opintojaksolla avataan keskeisiin tarttumattomiin ja tartuntatauteihin liittyviä tekijöitä sekä tarkastella sosiaali- ja terveystieteiden, itsehoito- ja omahoito- merkitystä terveydelle. Lisäksi perehdytään terveyteen ja sairauksiin liittyviin eettisiin

kysymyksiin sekä globaaleihin terveyshaasteisiin.

Muut valinnaiset opinnot

TE04

Kohti terveystiedon ylioppilaskoetta (2 op)

Opintojaksolla perehdytään terveystiedon valtakunnallisten opintojaksojen keskeisiin sisältöihin sekä syvennetään ja laajennetaan terveysosaamista. Opintojaksolla harjoitellaan terveystiedon ylioppilaskokeen eri tehtävätyyppeihin vastaamista ja saadaan laajempia valmiuksia menestyä ylioppilaskokeessa. Arvointi: suoritusmerkintä (S).

Valtakunnalliset pakolliset opinnot

LI01

Oppiva liikkuja (2 op)

Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää fyysisen aktiivisuuden ja toimintakyvyn terveyden ja hyvinvoinnin perusedellytyksenä. Opiskelija harjaantuu liikuntataidoissaan ja kehollisessa ilmaisussaan sekä saa tietoja ja kokemuksia fyysisten ominaisuuksien harjoittamisesta. Opiskelijan kokemaa liikunnallista pätevyys vahvistuu uuden oppimisen, liikunnan tuoman ilon, yhteisöllisyyden ja virkistykseen myötä. Keskeisiä sisältöjä ovat liikunnallisten perustaitojen soveltaminen ja fyysisten ominaisuuksien harjoittaminen eri liikuntatehtävissä, -muodoissa ja -lajeissa opiskeluympäristön mahdollisuuksia monipuolisesti käyttäen.

LI02

Aktiivinen elämäntapa (2 op)

Opintojakson tavoitteena on opettaa ja kannustaa opiskelijaa liikunnallisen elämäntavan omaksumiseen sekä riittävän päivittäisen fyysisen aktiivisuuden

saavuttamiseen. Opiskelijaa ohjataan ymmärtämään, että fyysinen aktiivisuus muodostuu liikuntaharrastuksen lisäksi arjen valinnoista ja pitkäkestoisesta istumisen välttämisestä. Keskeisiä sisältöjä ovat fyysisten ominaisuuksien arviointi, hengitys- ja verenkiertoelimestä kuormittava liikunta, lihaskuntoharjoittelu ja keuhonhuolto. Opiskelijat saavat ohjausta ja palautetta liikunnallisen elämäntavan toteuttamiseen.

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

LI03

Uudet mahdollisuudet (2 op)

Opintojaksolla syvennetään erityisesti fyysiseen toimintakykyyn liittyviä taitoja ja tietoja. Tavoitteena on fyysisten ominaisuuksien seuraaminen ja kehittäminen esimerkiksi erilaisten kestävyysliikunta- ja lihaskuntoharjoitteiden muodossa. Opintojakson huipentumaksi voidaan sopia ryhmän yhteinen liikunnallinen tapahtuma, johon osallistutaan. Opintojaksolla painotetaan opiskelijaryhmän yhteistoimintaa ja omaehtoisia valintoja.

LI04

Yhdessä liikkuen (2 op)

Opintojaksolla syvennetään erityisesti sosiaalisen toimintakyvyn osa-alueen taitoja ja tietoja pallopelien muodossa. Opintojakson sisältö painottuu pääasiassa pallopeleihin, mutta ryhmän toiveiden mukaan voidaan kokeilla myös muita yhteisöllisiä liikuntamuotoja. Tavoitteena on virkistävä pelaaminen sekä pallopelien teknisten ja taktisten tietojen ja -taitojen lisääminen. Opintojaksolla painotetaan opiskelijaryhmän yhteistoimintaa ja omaehtoisia valintoja.

LI05

Virkistystä liikunnasta (2 op)

Opintojaksolla syvennetään erityisesti psyykkisen toimintakyvyn osa-alueen taitoja ja tietoja. Tavoitteena on tukea opiskelijan jaksamista ja lisätä opiskeluvireyttä uusien elämyksellisten liikuntakokemusten, mutta myös opiskelijoiden toiveiden mukaisten tutumpien liikuntamuotojen myötä. Opintojakson aikana voidaan järjestää myös pieniä liikuntatapahtumia (esim. opiskelijoiden suunnittelema "Liikunnallinen pakopeli") muille lukiolaisille tai Kampuksen kaikille opiskelijoille teemapäivinä.

Muut valinnaiset opinnot

LI06

Wanhat tanssit (2 op)

Wanhojentanssien sisältönä ovat tanssien opettelu, yhteistyö ja hyvät tavat. Tavoitteena on, että opiskelija ilmaisee itseään tanssin avulla, kokee yhdessä tekemisen iloa ja onnistumisen elämyksiä, ottaa tanssiparinsa ja muut ihmiset huomioon sekä noudattaa ystävällisiä ja kohteliaita käytöstapoja. Opintojakso huipentuu vanhojen tanssien juhlaan. Arviointi: suoritusmerkintä (S).

LI07

Mailapelit (2 op)

Mailapelituntien sisältö painottuu pääasiassa mailapeleihin, mutta ryhmän toiveiden mukaan myös muihin palloilulajeihin. Tavoitteena on virkistävä pelaaminen sekä pallopelien teknisten ja taktisten tietojen ja -taitojen lisääminen. Opintojaksolla painotetaan opiskelijaryhmän yhteistoimintaa ja omaehtoisia valintoja. Arviointi: 4-10.

LI08

Kehonhuolto ja rentoutus (2 op)

Opintojakson tavoitteena on tukea opiskelijoiden fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia sekä lukio-opinnoissa jaksamista. Jakson

aikana pääsee rentoutumaan ja huoltamaan kehoa sekä mieltä erilaisten keuhonhuolto-, rentoutus- ja liikkuvuusharjoitteiden sekä muun virkistävän liikunnan parissa. Opintojaksolla painotetaan opiskelijaryhmän toiveita ja sisältö muokataan yhteissuunnittelun pohjalta.

Arviointi: suoritusmerkintä (S).

LI09 Jotain uutta abiliikuntaan (2 op)

Abiliikunnan tavoitteena on tukea opiskelijan jaksamista ja lisätä opiskeluvireyttä kouluarjen keskellä. Tunneilla pääsee liikkumaan opiskeluajan suosikkiliikuntamuotojen parissa, ja toisaalta koetaan liikunnallisia elämyksiä uusien liikuntamuotojen myötä. Opintojaksolla painotetaan opiskelijaryhmän toiveita ja sisältö muokataan yhteissuunnittelun pohjalta.

Arviointi: suoritusmerkintä (S).

LI010 Liikuntaa kansainvälistäen (2 op)

Opiskelijoille tarjotaan mahdollisuus tutustua liikunnan keinoin vieraaseen kulttuuriin ja opiskelijoihin. Opintojakson tavoitteena on saada opiskelijat kokeilemaan vieraampiakin lajeja ja toisaalta viemään suomalaista liikuntakulttuuria toiseen maahan. Opintojakson jäsenet voivat halutessaan sitoutua projektiin ja yrittäjämäiseen toimintaan

keräämällä matkabudjettinsa yhteistyössä muiden opintojaksolle osallistuvien kanssa. Opintojakso toteutetaan yhtäjaksoisena päivinä kestäväenä matkana.

Arviointi: suoritusmerkintä (S).

LI011 Intti tutuksi (2 op)

Opintojakson tavoitteena on mataloittaa opiskelijoiden kynnystä suorittaa onnistuneesti varusmiespalvelus tai naisille vapaaehtoinen palvelus. Tavoitteena on tutustuttaa opiskelijat MarsMars-aplikaatioon, jonka avulla ja tuella kuntoaan voi kohentaa ennen palvelukseen siirtymistä yhdessä liikuntaohjelman kanssa. Opintojaksoon liittyy liikuntakoulutusta joko marssivaelluksena tai pyöräillen ryhmän kunnan mukaan. Opintojaksolla opetellaan selviytymistä luonnossa majoittuen teltoissa ja samalla totuttautuen erilaisiin sääolosuhteisiin. Toteutus syyslukukaudella viikonloppuna ja harjoitellen erillisen liikuntaohjelman mukaan. Niinisalon varuskunta ja MPK toimivat tukena koulutuksessa. Arviointi: suoritusmerkintä (S).

LI012 Kuntosaliharjoittelu (2 op)

Tavoitteena on perehtyä monipuoliseen voimaharjoitteluun ja hermo-lihasjärjestelmän kehittämiseen voimapyramidin mukaisesti. Tunneilla käydään läpi

lihaskuntoharjoittelun eri menetelmiä kuntosalilla sekä mahdollisuuksien mukaan myös muita ympäristöjä hyödyntäen. Sopii hyvin kaikille lihaskunnan ja voiman monipuolisesta ja tavoitteellisesta kehittämisestä kiinnostuneille. Tunneilla pystytään eriyttämään harjoitteita aloittelijoille sekä jo pidempään kuntosalilla käyneille. Arviointi: 4-10.

LI013 Tanssiliikunta 1 (2 op)

Opiskelija pääsee tutustumaan ja harjoittelemaan yhtä tai useampaa eri tanssilajia. Ryhmässä harjoitellaan musiikin ja liikkeen yhdistämistä tanssin avulla ja kehitetään jo olemassa olevia taitoja. Opintojaksolla huomioidaan opiskelijaryhmän toiveet ja sisältö muokataan yhteissuunnittelun pohjalta. Ryhmällä on mahdollisuus esiintyä erilaisissa tilaisuuksissa. Ensimmäistä kertaa Tanssiliikunta -opintojaksoa valitseva opiskelija valitsee Tanssiliikunta 1 -opintojakson riippumatta siitä, monettako vuotta hän opiskelee lukiossa. Arviointi: Suoritusmerkintä (S).

LI014 Tanssiliikunta 2 (2 op)

Opiskelija laajentaa ja vahvistaa omaa tanssillista osaamistaan. Tavoitteena on monipuolistaa ja kehittää opiskelijan osaamista ja omaa ilmaisua tanssi- ja musiikkiliikunnassa. Opintojaksolla huomioidaan opiskelijaryhmän toiveet ja sisältö muokataan

yhteissuunnittelun pohjalta. Ryhmällä on mahdollisuus esiintyä erilaisissa tilaisuuksissa. Esitietovaatimus: tanssiliikunta 1. Arviointi: Suoritusmerkintä (S).

LI015 Tanssiliikunta 3 (2 op)

Opiskelija syventää ja monipuolistaa edelleen Tanssiliikunta 2 -opintojaksolla oppimaansa tanssillista osaamista. Tavoitteena on vahvistaa taidollista osaamista ja tukea opiskelijaa oman tanssillisen ilmaisun kehittämisessä. Mahdollisuuksien mukaan hyödynnetään myös opiskelijoiden aikaisempaa tanssillista kokemusta. Opintojaksolla huomioidaan opiskelijaryhmän toiveet ja sisältö muokataan yhteissuunnittelun pohjalta. Ryhmällä on mahdollisuus esiintyä erilaisissa tilaisuuksissa. Esitietovaatimus: tanssiliikunta 2. Arviointi: Suoritusmerkintä (S).

Katso myös **liikunnan lukiodiplomi** kohdasta Lukiodiplomit.

Musiikki, taito- ja taideaine

Valtakunnalliset pakolliset opinnot

MU01

Intro - musiikki ja me (2 op)

Opintojakson tavoitteena on pohtia musiikin merkityksiä yhdessä musisoiden, kuunnellen ja keskustellen. Harjoitellaan eri soitinten perustaitoja ja kiinnitetään huomiota hyvään äänenkäyttötapaan. Opintojaksolla soitetaan ja kuunnellaan monipuolisesti eri aikakausien musiikkia. Tutustutaan paikalliseen musiikkitarjontaan käymällä konsertissa mahdollisuuksien mukaan.

MU02

Syke - soiva Suomi (2 op)

Opintojaksolla syvennetään yhteisösoittotaitoja monipuolisen musisoinnin avulla. Musiikkia opiskellaan soittaen, laulaen, kuunnellen ja keskustellen. Tutustutaan suomalaiseen ja opiskelijoiden omiin musiikkikulttuureihin. Käydään mahdollisuuksien mukaan konsertissa. Opintojaksolla painottuu suomalainen musiikki, mutta ohjelmistoon voidaan ottaa myös muita kappaleita.

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

MU03

Genre - globaali uteliaisuus

(2 op)

Opintojaksolla opitaan ymmärtämään musiikkia osana kulttuuria. Tutustutaan maailman musiikkikulttuureihin sekä erilaisiin musiikkityyleihin soittaen, laulaen ja kuunnellen. Opitaan kiinnittämään huomiota siihen, miten yhteiskunnan kehitys, muutokset ja erilaiset tilanteet näkyvät musiikissa ja taiteissa. Ohjelmistoon valitaan kappaleita monipuolisesti opiskelijoiden mielenkiinnon kohteet huomioiden.

MU04

Demo - luovasti yhdessä

(2 op)

Opintojaksolla opiskellaan musiikkia monipuolisesti ja luovasti erilaisia työtapoja käyttäen ja opiskelijoiden kiinnostuksen kohteet huomioiden. Opintojaksolla toteutetaan musiikillinen tai taiteidenvälinen prosessi, joka voi sisältää esimerkiksi yhteismusisointia, äänimaisemien tuottamista, oman kappaleen säveltämistä tai sovittamista. Pohditaan musiikin

vaikuttavuutta vuorovaikutuksessa, lyriikassa ja muissa taiteissa, mediassa tai yhteiskunnassa.

Muut valinnaiset opinnot

MU05

Ykkösten bändi (2 op)

Opintojaksolla harjoitellaan eri bändisoittimien soittoa opiskelijan lähtötaso huomioiden ja tutustutaan yhdessä musisoiden eri musiikkityyleihin. Harjoitellaan yhteissoittoa ja hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan myös opiskelijan aikaisempaa musiikillista harrastuneisuutta. Ohjelmistoon sisällytetään niin populaarimusiikin klassikoita kuin tämän päivän hittejäkin opiskelijoiden toiveet huomioiden.

Arviointi: suoritusmerkintä (S).

MU06

Kakkosten bändi (2 op)

Opintojaksolla harjoitellaan bändisoittoa ja syvennetään jo opittuja taitoja. Oppiminen perustuu yhteissoittoon. Opintojaksolla hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan myös opiskelijan aikaisempaa musiikillista harrastuneisuutta. Ohjelmistoon sisällytetään laajasti erilaisia kappaleita populaarimusiikin eri aikakausilta. Oppitunneilla on mahdollisuus syventyä yhteen tai useampaan instrumenttiin. Kakkosten bändi -opintojakso

on suunnattu toisen vuoden opiskelijoille. Opintojakson voi valita, vaikkei opiskelija olisikaan suorittanut aikaisemmin muita bändiopintoja.

Arviointi: suoritusmerkintä (S).

MU07

Kolmosten bändi (2 op)

Opintojaksolla soitetaan bändissä ja syvennetään jo opittuja taitoja. Opintojaksolla hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan myös opiskelijan aikaisempaa musiikillista harrastuneisuutta. Ohjelmistoon sisällytetään erilaisia kappaleita populaarimusiikin eri aikakausilta. Oppitunneilla on mahdollisuus syventyä yhteen tai useampaan instrumenttiin. Kolmosten bändi -opintojakso on suunnattu kolmannen vuoden opiskelijoille. Opintojakson voi valita, vaikkei opiskelija olisikaan suorittanut aikaisemmin muita bändiopintoja. Arviointi: suoritusmerkintä (S).

MU08

Lauluyhtye 1 (2 op)

Lauluyhtye -opintojaksolla kiinnitetään huomiota terveeseen äänenkäyttötapaan ja lauletaan moniäänisesti. Lauletaan lauluyhtyeenä tai kuorona ryhmän koosta riippuen. Ohjelmistoon sisällytetään eri musiikkityylejä opiskelijoiden mieltymykset ja taitotaso huomioiden. Opintojaksolla harjoitellaan myös mikrofoni- ja ääniteknikkaa. Kappaleita sovitetaan yhdessä ja esiinnytään erilaisissa Kampuksen ja kaupungin

tilaisuuksissa.

Lauluyhtye 1, 2 ja 3 -opintojaksot toteutetaan yhteisinä oppitunteina, joten on mahdollista, että opintojaksolla on opiskelijoita kaikilta vuosiluokilta. Ensimmäistä kertaa Lauluyhtye -opintojaksoa valitseva opiskelija valitsee Lauluyhtye 1 -opintojakson riippumatta siitä, monettako vuotta hän opiskelee lukiossa. Arviointi: suoritusmerkintä (S).

MU09

Lauluyhtye 2 (2 op)

Kampuksen kuoro 2 -opintojaksolla kiinnitetään huomiota terveeseen äänenkäyttötapaan ja lauletaan moniäänisesti. Opintojaksolla lauletaan lauluyhtyeenä tai kuorona ryhmän koosta riippuen. Ohjelmistoon sisällytetään eri musiikkityylejä opiskelijoiden mieltymykset ja taitotaso huomioiden. Kappaleita sovitetaan yhdessä ja esiinnytään erilaisissa Kampuksen ja kaupungin tilaisuuksissa. Lauluyhtye 2 -opintojakso valitaan, kun Lauluyhtye 1 -opintojakso on suoritettu. Arviointi: suoritusmerkintä (S).

MU10

Lauluyhtye 3 (2 op)

Lauluyhtye 3 -opintojaksolla syvennetään yhtye- ja kuorolaulutaitoja. Opintojaksolla lauletaan lauluyhtyeenä tai kuorona ryhmän koosta riippuen.

Ohjelmistoon sisällytetään eri musiikkityylejä opiskelijoiden mieltymykset ja taitotaso huomioiden. Kappaleita sovitetaan yhdessä ja esiinnytään erilaisissa Kampuksen ja kaupungin tilaisuuksissa. Lauluyhtye 3 -opintojakso valitaan, kun Lauluyhtye 1 ja 2 -opintojaksot on suoritettu.

Arviointi: suoritusmerkintä (S).

MU011

Soittotunti 1 (2 op)

Soittotunti 1 -opintojaksolla opiskelija pääsee perehtymään syvällisesti yhden valitsemansa instrumentin soittamiseen. Valittavana olevat instrumentit ovat pianon vapaa säestys, huilu, kitara, basso, rummut ja laulu. Opetus toteutetaan suurimmaksi osaksi yksilöopetuksena ja opintojaksoon sisältyy paljon itsenäistä työtä muun muassa soittoläksyjen muodossa. Soittotunti voidaan toteuttaa myös pareille tai pienille ryhmille. Opintojakson aikana on mahdollisuus osallistua matineaan eli pienimuotoiseen konserttiin joko kuuntelijana tai esiintyjänä. Ensimmäistä kertaa Soittotunti -opintojaksoa valitseva opiskelija valitsee Soittotunti 1 -opintojakson riippumatta siitä, monettako vuotta hän opiskelee lukiossa. Arviointi: 4-10.

MU012

Soittotunti 2 (2 op)

Soittotunti 2 -opintojaksolla

opiskelija jatkaa Soittotunti 1 -opintojaksolla valitsemansa instrumentin soittamiseen syventymistä. Valittavana olevat instrumentit ovat pianon vapaa säestys, huilu, laulu, kitara, basso ja rummut. Opetus toteutetaan suurimmaksi osaksi yksilöopetuksena ja opintojaksoon sisältyy paljon itsenäistä työtä muun muassa soittoläksyjen muodossa. Soittotunti voidaan toteuttaa myös pareille tai pienille ryhmille. Opintojakson aikana on mahdollisuus osallistua matineaan eli pienimuotoiseen konserttiin joko kuuntelijana tai esiintyjänä. Instrumenttia on myös mahdollisuus vaihtaa, mikäli sille on perusteet. Soittotunti 2 -opintojakso valitaan, kun Soittotunti 1 -opintojakso on suoritettu. Arviointi: 4-10.

MU013

Soittotunti 3 (2 op)

Soittotunti 3 -opintojaksolla opiskelija jatkaa Soittotunti 2 -opintojaksolla valitsemansa instrumentin soittamiseen syventymistä. Instrumenttia on myös mahdollisuus vaihtaa, mikäli sille on perusteet. Opetus toteutetaan suurimmaksi osaksi yksilöopetuksena ja opintojaksoon sisältyy paljon itsenäistä työtä soittoläksyjen muodossa. Soittotunti voidaan toteuttaa myös pareille tai pienille ryhmille. Opintojakson aikana on mahdollisuus osallistua matineaan eli pienimuotoiseen konserttiin

joko kuuntelijana tai esiintyjänä. Soittotunti 3 -opintojakso valitaan, kun Soittotunti 2 -opintojakso on suoritettu. Arviointi: 4-10.

MU14

Yhteismusisointi ja esiintyminen (2 op)

Opintojaksolla musisoidaan yhdessä erilaisissa kokoonpanoissa. Ryhmän kiinnostuksen mukaan voidaan hyödyntää niin bändisoittimia kuin opiskelijoiden omia instrumentteja tai esimerkiksi keskittyä laulamiseen. Opintojaksolla kehitetään yhteismusisointitaitoja ja esiintymisvalmiuksia sekä harjoitellaan esityksiä koulun ja/ tai paikkakunnan tilaisuuksiin. Ohjelmistoon valitaan kappaleita opiskelijoiden mieltymysten ja esiintymistilaisuuksien mukaan. Arviointi: suoritusmerkintä (S).

MU015 Musiikkiprojekti

(2 op)

Opintojaksolla tuotetaan yhteinen musiikkiprojekti ryhmän kiinnostuksen kohteiden mukaan. Musiikkiprojekti voi olla esimerkiksi konsertti, äänite, musiikkivideo, pieni tapahtuma tai taiteidenvälinen produktio. Musiikkiprojekti voi koostua myös useasta pienestä kokonaisuudesta. Projektin aihe valitaan ryhmän mielenkiinnon kohteiden ja toiveiden mukaan. Arviointi: suoritusmerkintä (S).

MU016

Rockjazzbändi (2 op)

Rockjazzbändi-opintojaksolla soitetaan monipuolisesti erilaista musiikkia sisältäen myös solistisia instrumentaalikappaleita. Edellytyksenä opintojaksolle osallistumiseen on nuotinlukutaito ja aiempi soittokokemus.

Rockjazzbändi-opinnoissa kehitetään tavoitteellisesti yhteissoitto-, improvisaatio- sekä transkriptiotaitoja ja soitetaan monipuolisesti eri musiikkityylejä. Bändisoitossa kiinnitetään huomiota tyylinmukaiseen soittoon ja sovitetaan kappaleita yhdessä. Opintojaksoon kuuluu myös omien soitto-osuuksien omatoimista harjoittelua. Opiskelija voi suuntautua joko yhteen tai useampaan instrumenttiin. Oppitunneilla harjoiteltuja kappaleita esitetään erilaisissa tilaisuuksissa. Opintojakso toteutetaan yhteistyössä Sedun kanssa.

Arviointi: suoritusmerkintä (S).

Katso myös **musiikin lukiodiplomi** kohdasta Lukiodiplomit.

Kuvataide, taito- ja taideaine

Valtakunnalliset pakolliset opinnot

KU01

Kuvataide 1 (2 op)

Lähtökohtana opintojaksolla ovat opiskelijan omat merkitykselliset kuvat sekä taiteen ja ympäristön kuvat. Näistä kuvista valmistetaan teoksia erilaisia kuvataiteen tekemisen tapoja, kuten piirustusta, maalausta, kolmiulotteista rakentelua ja digitaalista kuvaamista hyödyntäen. Kuvat toimivat suunnitteluprosessin apuna, niitä muokataan, tutkitaan, analysoidaan ja jaetaan. Opintojaksolla oma taidenäkemyks kehittyä ja samalla visuaalinen kulttuuri opitaan ymmärtämään kulttuurisen moninaisuuden ilmentäjänä ja kulttuuriperinnön uudistajana myös kestävän kehityksen näkökulmasta.

KU02

Taide rakennetussa ja muotoilussa ympäristössä (2 op)

Opiskelijoiden omat merkitykselliset kuvat ja kuvakulttuurit sekä ympäristön kuvat toimivat opintojaksolla valmistettavien teosten lähtökohtana ja innoittajina. Opintojaksolla tarkastellaan

digitaalisia, rakennettuja ja luonnonympäristöjä sekä niiden opiskelijoille merkityksellisiä teoksia, tuotteita ja palveluita. Harjoitellaan arkkitehtuurin, muotoilun ja tuotteistamisen prosesseja ja toimintatapoja kuvailmaisuvälinein. Kehitetään ympäristön kuvien tulkitsemisen ja arvottamisen tapoja.

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

KU03

Median ja taiteen kuvat ympärillämme (2 op)

Opintojaksolla syvennetään omaa suhdetta digitaaliseen kuvaan, mediaan, taiteeseen, audiovisuaaliseen kulttuuriin ja teknologiaan erilaisten ilmaisu-, tuotanto-, ja esitystapojen avulla. Lähtökohtana toimivat opiskelijan omat merkitykselliset kuvat ja mediakulttuurit sekä muut median kuvat ja mediaympäristöt. Harjoitellaan hyödyntämään erilaisia mediavälineitä teosten tekemisessä, jakamisessa, kokemisessa ja tulkinassa. Opintojaksolle tullessa ei tarvitse osata käyttää esimerkiksi piirto-

ohjelmia, mutta jakson aikana sellaisen hallintaa voi oppia.

KU04 **Visuaalista taidetta tutkien ja taiteillen** (2 op)

Ajankohtaisten ja historiallisten taiteen kuvien sekä opiskelijoiden omien merkityksellisten kuvien pohjalta kehitetään omaa taidenäkemyä. Kuviin tukeutuen harjoitellaan tulkintaa, taiteen arvottamista ja taiteen kuvien tekniikoiden soveltamista omaan taiteelliseen tekemiseen. Opintojaksolla syvennetään myös eri kulttuurien kuvailmaisun tuntemusta ja pohditaan taiteen tekemisen vaihtoehtoja kestäväen tulevaisuuden näkökulmasta. Kokeillaan kuvan tekemisen, muokkaamisen ja esittämisen perinteisiä ja uusia keinoja.

Muut valinnaiset opinnot

KU05 **Plastinen sommittelu eli kolmiulotteinen muotoilu** (2 op)

Kehitetään omaa muodon- ja estetiikantajua kolmiulotteisen muotoilun kautta. Tutustutaan muotoilun periaatteisiin harjoittelemalla tilallista ajattelua, kolmiulotteista työskentelyä ja omaa kuvailmaisua. Materiaaleina on esimerkiksi savi, paperimassa, kipsi, rautalanka ja

kierrätysmateriaalit. Opiskelijoiden mielenkiinnon mukaan valmistetaan veistoksia, astioita, hahmoja ja korkokuvia. Kokeillaan muutamia koristelu- ja viimeistelytekniikoita. KU05 ja KU06 toteutetaan pääsääntöisesti vuorovuosina. Arviointi: suoritusmerkintä (S).

KU06 **Piirustus ja maalaus (Pima)** (2 op)

Kehitetään henkilökohtaista taiteellista ilmaisua sekä vahvistetaan taiteen tuntemusta omakohtaisen tekemisen kautta. Tutustutaan opiskelijoiden kanssa valittuihin piirtimiin ja maalauksen työvälineisiin. Toteutettavat aiheet voivat olla esimerkiksi perspektiivi- ja tilankuvausharjoituksia, muotokuvia, varjostusharjoituksia sekä abstrakteja teoksia. Tämä on hyvä opintojakso pohjustamaan kuvataiteen lukiodiplomin suoritusta sekä tulevia kuvataiteen opintoja. KU05 ja KU06 toteutetaan pääsääntöisesti vuorovuosina. Arviointi: suoritusmerkintä (S).

KU07 **Abien Penkkariprojekti** (2 op)

Abiturienteille suunnattu opintojakso, jonka aikana suunnitellaan ja toteutetaan opiskelijoiden toiveen mukaan vaihtoehtoisesti esimerkiksi Penkkaripäivän abigaala tai lukion tilojen somistus sekä kuorma-autojen somistelakanoita ja abivideo. Osallistujat suunnittelevat juhlan ja/tai somistuksen Penkkaripäivään, organisoivat toteutuksen ja valmistavat yhteistyössä kaikkien abiturienttien kanssa tapahtuman somisteineen ja rekvisiittoineen valmiiksi opintojakson aikana. Opintojakso päättyy Penkkaripäivänä. Arviointi: suoritusmerkintä (S).

Katso myös **kuvataiteen lukiodiplomi** kohdasta Lukiodiplomit.

Valtakunnalliset pakolliset opinnot

OP01

Minä opiskelijana (2 op)

Saat tutustua lukio-opintojen käytänteisiin, opintojen rakenteeseen sekä ylioppilastutkintoon ja jatko-opintoihin, jotta osaat tehdä itsellesi henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman, ylioppilastutkintosuunnitelman sekä jatko-opinto- ja urasuunnitelman. Saat kartoittaa omia opiskelu- ja tiedonhankintataitojasi sekä pohtia omia vahvuuksiasi ja kiinnostusten kohteitasi lukio-opintojen ja jatko-opintojen näkökulmasta. Osa opintojaksosta suoritetaan ensimmäisen ja toisen vuoden aikana lähiopiskeluna ja osa henkilökohtaisena ja pienryhmäopiskeluna. Opintojaksoon kuuluu erityisopettajan teettämä lukiseula. Arviointi: suorituserkintä (S).

OP02

Jatko-opinnot, työelämä ja tulevaisuus (2 op)

Saat perehtyä lisää jatko-opintojen ja työelämän kannalta sellaisiin keskeisiin teemoihin, jotka auttavat

ura- ja elämänsuunnittelutaidoissa sekä antavat sinulle valmiuksia jatko-opintoihin siirtymiselle. Osa opintojaksosta suoritetaan toisen ja kolmannen vuoden aikana lähiopiskeluna ja osa henkilökohtaisena ja pienryhmäopiskeluna. Arviointi: suorituserkintä (S).

Muut valinnaiset opinnot

OP03

Työelämä (2 op)

Kaikki työ on merkityksellistä. Tuleva työnantajasi arvostaa jokaista työkokemusta, jonka olet itsellesi hankkinut. Työelämäopintojakson tavoitteena on lisätä henkilökohtaista työelämäntietouttasi. Hanki itsellesi työpaikka, jossa työskentelet kouluajan ulkopuolella vähintään 30 tuntia. Opintojaksoon sisältyy ennen työn alkamista palautettava työhakemus ja CV sekä työn päättymisen jälkeen palautettava työpäiväkirja, raportti, työnantajan todistus ja itsearviointi. Arviointi: suorituserkintä (S).

OP04

Oppimisen tuki (2 op)

Opiskelussa voi tulla eteen haasteita. Näiden haasteiden voittamiseksi on hyvä kehittää omia opiskelutaitojaan, motivaatiotaan, itseluottamustaan ja käsitystä itsestään oppijana. Opintojakso koostuu oppimisvaikeuksien tunnistamisesta, opiskelijan saamasta tuesta aineenopettajilta ja erityisopettajalta sekä itsenäisestä työskentelystä koko lukioaikana.

Arviointi: suoritusmerkintä (S).

Opintopolku.fi

Suuntana tulevaisuus

Ota selvää, pohdi,
mieti, vertaa!

Auttaa
päätöksenteossa

Minkälainen minä olen?

- Mitä vahvuuksia minulla on?
- Mitkä ovat arvoni?
- Mistä asioista olen kiinnostunut?
- Mitä asioita haluan ja arvostan omassa tulevaisuudessa?
- Työkokemukseni ja työssä hankittuja taitoja ja näkemyksiä?

Mitä asioita arvostan työssä?

Kiinnostava koulutus

- Missä sitä voi opiskella?
- Opintojen kesto?
- Opintojen sisältö?
- Mihin työtehtäviin opinnot valmistavat?

Mitkä ovat minun **mahdollisuuteni** päästä opiskelemaan haluamaani koulutukseen?

Mitä minun pitää **tehdä**, että pääsen haluamaani koulutukseen?

Hakeminen

- Hakuaika?
- Valintaperusteet (todistusvalinta, valintakoe, muut väylät)?
- Mitä minun kannattaa kirjoittaa, jotta saisin hyvät pisteet todistusvalinnassa?
 - Koska valintakoe on?
 - Minkälainen valintakoe on?
- Voiko samalla valintakokeella hakea useampaan koulutukseen?
 - Miten valintakokeeseen pitää valmistautua?
 - Onko ennakkotehtäviä?
 - Kuinka monta opiskelijaa opintoihin valitaan?
- Kuinka monta hakijaa opintoihin on ollut aikaisempina vuosina?

Mistä löytäisin vanhoja
valintakokeita?

Varasuunnitelma?
Mitä teen, jos en pääse heti
opiskelemaan?

Temaattiset opinnot

TOKV

Maailma kutsuu! (2 op)

Opintojakson aikana opiskelijat tekevät opintomatkan valitsemaansa eurooppalaiseen kaupunkiin 2. lukuvuoden aikana. Tavoitteena on tutustua eurooppalaiseen kohdemaahan ja sen kulttuuriin, kieleen, uskontoon, historiaan ja maantieteeseen. Monipuoliset oppimisympäristöt kohdemaassa rikastuttavat kansainvälisyyskasvatukseen liittyviä kokemuksia ja tavoitteita. Arviointi: suoritusmerkintä (S).

TOBIKE

Vesiympäristö (2 op)

Vesiympäristö - Biologia (1 op)

Opintojaksolla perehdytään vesiekosysteemeihin biologian näkökulmasta. Tutustumme mahdollisuuksien mukaan monipuolisesti lajistoon esimerkiksi lajintuntemusharjoitusten, linturetkien, kalan preparoinnin, planktonnäytteiden oton ja mikroskooppipreparaattien valmistamisen kautta. Perehdymme myös siihen, miten vesiympäristön ekologista tilaa voi kenttätutkimuksilla havainnoida ja tutkia. Opintojaksolla retkeillään lähiluontoon.

Arviointi suoritusmerkintä (S).

Vesiympäristö - Kemia (1 op)

Tutkimme opiskelijoiden itse

ottamien tai yhdessä ottamiemme vesinäytteiden koostumusta esim. pH-arvoa ja sameutta sekä rauta-, kloridi-, fosfaatti-, nitraatti- ja ammoniumionipitoisuutta. Perehdymme kenttätyöhön mahdollisuuksien mukaan, mutta erityisesti laboratoriotyöskentelyyn. Opintojaksoon voi sisältyä tutustuminen lähiympäristön yrityksiin, esim. Kurikan vedenpuhdistamon toimintaan. Arviointi suoritusmerkintä (S).

Lukiodiplomit

KULD2

Kuvataiteen lukiodiplomi

(2 op)

Opintojaksolla opiskelija suorittaa kuvataiteen lukiodiplomin. Edellytyksenä opintojaksolle osallistumiseen on suoritusmerkinnät vähintään neljästä lukion kuvataiteen opintojaksosta. Lukiodiplomi on näyttö opiskelijan erityisestä lukioaikaisesta kuvataiteen osaamisesta ja harrastuneisuudesta. Kuvataiteen lukiodiplomi muodostuu teoksesta ja portfoliosta, joka esittelee teoksen työskentelyprosessia ja opiskelijan kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin tuntemusta. Lukiodiplomi arvioidaan noudattaen opetushallituksen laatimia suoritusohjeita ja arviointikriteerejä. Suoritetusta diplomista saa todistuksen. Arviointi: 4-10.

LILD4

Liikunnan lukiodiplomi

(2 op)

Opintojaksolla opiskelija suorittaa liikunnan lukiodiplomin. Edellytyksenä opintojaksolle osallistumiseen on suoritusmerkinnät vähintään neljästä lukion liikunnan opintojaksosta. Lukiodiplomi on osoitus opiskelijan lukioaikaisesta liikunnallisesta harrastuneisuudesta ja liikunnan osaamisesta.

Opintojakson keskeinen sisältö muodostuu liikuntakykyisyyden, liikuntatietojen, erityisosaamisen, harrastuneisuuden ja yhteistyötaitojen kehittamisestä sekä portfolion muodossa tehtävän itsearviointin muodostamasta kokonaisuudesta. Lukiodiplomi arvioidaan noudattaen opetushallituksen laatimia suoritusohjeita ja arviointikriteerejä. Suoritetusta diplomista saa todistuksen. Arviointi: 4-10.

MULD6

Musiikkidiplomi (2 op)

Opintojaksolla opiskelija suorittaa musiikin lukiodiplomin. Edellytyksenä opintojaksolle osallistumiseen on suoritusmerkinnät vähintään neljästä lukion musiikin opintojaksosta. Lukiodiplomi on osoitus opiskelijan erityisestä harrastuneisuudesta ja musiikin erityisosaamisesta. Musiikin lukiodiplomityössä opiskelija valmistelee ja toteuttaa itsenäisesti

jonkin musiikillisen projektin tai tekee näytesalkun, jossa on koottuna lukioaikaisia töitä. Projektityön lisäksi opiskelija tekee kirjallisen työn, jossa kuvaa projektin etenemistä ja arvioi työskentelyään sekä projektin lopputulosta. Lukiodiplomi arvioidaan noudattaen opetushallituksen laatimia suoritusohjeita ja arviointikriteerejä. Lisäksi opiskelija saa työstään kirjallisen arvion sekä todistuksen. Arviointi: 4-10.

Tietotekniikka

TI01

Tietokone työvälineenä

(1 op)

Opiskelija tutustuu lukion tietotekniisiin laitteisiin, tulostamiseen ja tallennusmahdollisuuksiin ja opiskelussa ja ylioppilaskokeessa käytettäviin sovellusohjelmiin. Tarkistetaan käyttäjätunnusten voimassaolo eri sovelluksissa ja opetellaan oppilashallinto-ohjelman käytön mahdollisuudet. Opitaan tekstinkäsittelyohjelman ja taulukkolaskentaohjelman käytön perusteet.

Arviointi: suoritusmerkintä (S).

TI02

Ohjelmointi 1 (2 op)

Opiskelija oppii ohjelmoinnin

peruslauseet. Opintojakso toteutetaan verkkomateriaalin MOOC avulla. Opintojakson keskeiset sisällöt: Java-ohjelmointiympäristöön tutustuminen, muuttuja ja tietotyypit, luku- ja tulostuslauseet, ehtolause, toistolause, olio. Arviointi: suoritusmerkintä (S).

TI03 Ohjelmointi 2 (2 op)

Opiskelija oppii ohjelmoimaan olioilla ja funktioilla ja tutustuu yleisimpiin tietorakenteisiin. Opintojakso toteutetaan verkkomateriaalin MOOC avulla. Ohjelmointi 1 suoritus on edellytyksenä opintojaksolle osallistumiseen. Opintojakson keskeiset sisällöt: funktio, olio, taulukko, lista, tiedoston käsittely. Arviointi: suoritusmerkintä (S).

Yrittäjyysopinnot

YR01 Yrittäjyyden perusopintojakso (2 op)

Opintojaksolla tutustutaan yrittäjyyteen ja yrityksen perustamiseen sekä harjoitellaan luovuutta, aloitteellista toimintaa ja vastuun kantamista. Yrittäjyyden perusopintojaksolla kehitetään liikeidea alusta loppuun ryhmissä opettajan ohjauksessa. Opiskelija oppii esittelemään ideoitaan ja suunnitelmiaan toisille, sekä pohtimaan aloittavan yrityksen tarpeita. Osana yrittäjyyden

opintojaksoa järjestetään NY 24h-leiri, jonka aikana kehitetään liikeidea ja yövytään koululla. Jaksoon kuuluu myös vierailuja alueen yrityksiin ja yrittäjyyttä tukeviin palvelupisteisiin.

Yrittäjyyden perusopintojakso kannattaa käydä ennen Nuori yrittäjyys -opintojaksoa (YR02). Arviointi: suoritusmerkintä (S).

YR02 Nuori yrittäjyys -projekti (2 op)

NY Vuosi yrittäjänä -ohjelmassa perustetaan oikealla rahalla toimiva NY-yritys. Jaksolla vahvistuvat työelämätaidot ja taloudenhallinta sekä vuorovaikutustaidot ja yrittäjämäinen asenne. Ohjelmassa NY-yritys perustetaan lukuvuoden, lukuvuoden tai kalenterivuoden ajaksi. Oppijat käyvät ohjelman aikana läpi yrityksen kaikki vaiheet perustamisesta yrityksen lopettamiseen. Opintojaksolla voi kokeilla yrittäjyyden perusopintojaksolla opittujen teoreettisten taitojen hyödyntämistä käytännössä. Opittavat taidot syntyvät tekemällä oppimisen kautta ja itse oivaltaen. Arviointi: suoritusmerkintä (S).

Sedun opinnot

Lukiolaiset voivat valita myös Sedun opintoja alla olevista opinnoista. Näiden lisäksi lukiolaisilla on mahdollisuus opiskella myös Sedun tarjoamia alakohtaisia opintoja ja suorittaa esimerkiksi hygieniapassi. Kysy näistä mahdollisuuksista opinto-ohjaajalta. Sedun tarjoamat opinnot voivat vaihdella vuosittain.

SE01 Ensiapu 1 (1 op)

Arviointi: suoritusmerkintä (S).
Sisältö

- tapaturmat ja niiden yleisyys
- toiminta tapahtumapaikalla
- potilaan tutkiminen
- elvytystapahtuma
- sairauskohtaukset
- verenvuodot ja sokki
- haavat ja ruhjeet
- pään ja kasvojen vammat
- raajojen murtumat ja nivelvammat
- myrkytykset
- palovammat

SE02 Ensiapu 2 (1 op)

Syvennetään ensiaputaitoja harjoittelemalla oikeita toimintatapoja tapaturmatilanteista sairauskohtauksiin. Osallistuminen edellyttää EA1:n suorittamista. Arviointi: suoritusmerkintä (S).

SE03 Järjestyksenvalvoja (2 op)

Koulutus antaa kelpoisuuden toimia järjestyksenvalvojana tavanomaisissa yleisötilaisuuksissa sekä käsirautojen käyttöoikeuden. Koulutuksessa noudatetaan Poliisihallituksen vahvistamaa (POL-2016-17569) koulutusohjelmaa. Koulutuksen aikana suoritetaan fyysisen voimankäytön perusteet määräyksen POL-2017-1340 mukaisesti. Opintojaksolle osallistuminen edellyttää nuhteettomuutta ja suorittajan on täytettävä 18 vuotta viimeistään puolen vuoden sisällä kirjallisen kokeen tekemisestä. Arviointi: suoritusmerkintä (S).

Korkeakouluopinnot lukioaikana

Lukion aikana on mahdollista suorittaa erilaisia korkeakouluopintoja Avoimen yliopiston ja Avoimen ammattikorkeakoulun kautta. Ne hyväksiluetaan lukion opintopisteisiin kohtaan Muu suoritus. Osa opinnoista on maksullisia ja opiskelija maksaa ne itse. Kysy apua opinto-ohjaajalta.

